

Yerel Yönetimlerde Siyasal Katılıma Yön Veren Faktörler ve Belediye Seçmen İlişkisi: Beşikdüzü Belediyesi Araştırması

*Handan YILMAZ**

Öz: Yerel yönetimlerde siyasal katılım konusu oldukça geniş boyutludur. Çünkü yerel yönetimlerde siyasal katılım ekonomik, sosyal, psikolojik, etnik, dinsel ve kültürel gibi birçok faktöre bağlı olarak sürekli değişim göstermektedir. Siyasal katılım bir toplumun yönetim sisteminin belirlenmesi, yerel yönetim faaliyetlerinin sürekliliğinin sağlanıp vatandaşa etkin ve verimli hizmet götürülmesi hususunda en önemli faaliyettir. Dolayısıyla seçmenin siyasal katılımını etkileyecek olan nefret söylemleri, adayın kişisel ve fiziksel özellikleri, süreç karşısındaki tutumları, parti liderlerinin eylem ve eğilimleri gibi birçok faktör de son zamanlarda siyasal katılım konusunda seçmenin dikkatini çeken ve onu önemli ölçüde etkileyen faktörlerdir. Seçmenin siyasal katılım sürecinde yaşadığı problemler ve oy verme davranışını etkileyen faktörler, güncelliğini koruyan bir konu olduğundan ülkeden ülkeye seçimden seçime hatta toplumsal yapıya bağlı olarak değişebilmektedir.

Siyasal katılım konusunda birçok araştırma yapılmış ancak bu araştırmalar siyasal katılıma yön veren faktörler konusunda eksik kalmıştır. Bu çalışmada yerel yönetim deyince akla ilk gelen birim olan belediyeler ve demokratik katılımın önemli bir aşaması olan siyasal katılım arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması, seçmenin siyasal ve demokratik katılımını sağlayan ve onun gelişmesine yardımcı olan faktörler belirlenmiştir. Fakat belediye ve seçmenin siyasal katılımını konu alan ve aralarındaki etkileşimi inceleyen yeterli sayıda literatür çalışması bulunmamaktadır. Bu nedenle çalışmanın araştırmayı önemli kılacağı düşünülmektedir.

Çalışmada, yerel yönetimlerin tanımı yapılarak etkin ve verimli bir yönetimin demokratik açıdan ana unsuru olan yönetime katılmanın kavramsal çerçevesi oluşturularak katılımcı demokrasi anlayışı ele alınmış ve yerel yönetimlerin katılımcı demokrasiyi uygulama biçimi ifade edilmiştir. Bölge halkının, bölgenin yönetimine dair siyasal katılımı ve temsiliyet problemi de irdelenmiştir. Bunun yanı sıra Türkiye yerel yönetimlerinde siyasal katılım konusu Amerika ve bazı Avrupa ülkelerinin yerel yönetimlerindeki siyasal katılımı ile karşılaştırılmıştır. Ayrıca Türkiye'nin birçok bölgesinde gerçekleştirilmiş olan saha çalışmaları neticesinde siyasal katılıma etki eden faktörler ortaya konarak çalışmayla

* Arş. Gör., Avrasya Üniversitesi, handanyilmaz@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8716-8495.

benzer ve farklı yönleri ve yerel demokrasinin hangi ilkelerle ön plana çıktığına dair bir analizi yapılmıştır.

Çalışmanın yönteminde belgesel kaynak taraması ve gözlem metodu uygulanmış, veri toplama yöntemi olarak ise katılımcı gözlem ve anket yardımıyla toplanan verilerin analizi yapılmıştır. Böylece katılımcıların sosyo-demografik özellikleri belirlenmiş ve hem yerel demokrasi hem de siyasal katılımı ilgili görüşleri ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Siyasal Katılım, Seçmen, Belediye.

Factors Guiding Political Participation in Local Administrations and the Relationship Between Municipality and Voter: A Research on Besikduzu Municipality

Abstract: *The issue of political participation in local governments is quite broad. Because political participation in local governments constantly changes depending on many factors such as economic, social, psychological, ethnic, religious and cultural. Political participation is the most important activity in determining the management system of a society, ensuring the continuity of local government activities and providing effective and efficient services to citizens. Therefore, many factors that will affect the political participation of the voters, such as hate speech, the personal and physical characteristics of the candidate, their attitudes towards the process, the actions and tendencies of the party leaders, are the factors that have recently attracted the attention of the voters and significantly affected them regarding political participation. The problems experienced by voters during the political participation process and the factors affecting voting behavior are a topic that remains current and may vary from country to country, from election to election, and even depending on the social structure.*

Many studies have been conducted on political participation, but these studies are lacking in the factors that direct political participation. In this study, the relationship between municipalities, which is the first unit that comes to mind when it comes to local government, and political participation, which is an important stage of democratic participation, is revealed, and the factors that ensure the political and democratic participation of voters and help it develop are determined. However, there are not enough literature studies on the political participation of municipalities and voters and examining the interaction between them. For this reason, it is thought that the study will make the research important.

In the study, the understanding of participatory democracy was discussed by defining local governments and creating the conceptual framework of participation in management, which is the democratic main element of an effective and efficient management, and the way local governments implemented participatory democracy was expressed. The problem of political participation and representation of the local people in the management of the region was also examined. In addition, the issue of political participation in local governments of Turkey has been compared with the political participation in local governments of America and some European countries. In addition, as a result of field studies carried out in many regions of Turkey, the factors affecting political participation were revealed and an analysis was made of the similar and different

aspects of the study and the principles with which local democracy comes to the fore.

In the method of the study, documentary source scanning and observation methods were applied, and as data collection methods, the data collected with the help of participant observation and survey were analyzed. Thus, the socio-demographic characteristics of the participants were determined and their views on both local democracy and political participation were revealed.

Keywords: *Local Administrations, Political Participation, Voters, Municipality.*

Giriş

Yerel yönetim; demokratik bir anlayışın yerleşmesi adına ülke içerisinde halkın yönetime katılması, seçmenin istek ve arzularının saptanarak yerine getirilmesi adına yetki sahibi kişilerce doğrudan ya da dolaylı şekilde seçmenle iletişime geçilmesi, ekonomik, sosyal, siyasal ve turizm gibi birçok faktöre ilişkin tüm toplumun faydasına olacak faaliyetlerin gerçekleştirilmesine imkân sağlanması, kamu hizmetlerine ilişkin politikaların belirlenmesi, yönetimin daha demokratik ve sağlıklı kararlar alması adına kargaşayı önleyen bir sistemdir. Bu sistem seçmen faaliyetleriyle birlikte anlam kazanmaktadır (Pustu, 2005:124). Demokratik toplumların seçme ve seçilme hakkını kullanması, seçimlerin yönetim şekilleri üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Çünkü seçim sisteminin ana unsurunu seçmenler oluşturmaktadır. Bu sebeple seçmen; adayların, siyasi parti örgütlerinin faaliyetlerini gözlemleyerek oy eğilimini belirlemeye çalışmaktadır (Aydın, 2019:2122). Oy kullanma konusunda kararsız kalan bazı seçmenler ise sandık başına gelene kadar söz konusu kararsızlıklarını korumakta kimi zaman sandık başında parti veya adayı hakkında siyasal katılımını oluşturmaya çalışmaktadır. Bazı seçmenler ise propaganda süreci öncesinde siyasal eğilimini belirlemektedir (Taydaş, 2021:132).

Siyasi partiler, il ve ilçe örgütleri, belirlenen adayların projeleriyle birlikte seçmen karşısında sorumluluk ve yükümlülüklerini en doğru biçimde ifade etmeye çalışmakta, belirli araçlar tarafından seçmene ulaşmak ve iletişimi koparmamak adına siyasal pazarlama faaliyetlerini sürdürmektedir. Amaç hem seçmenin istek ve beklentileri karşısında yeni politikalar oluşturmak hem de mevcut konumlarını bir üst seviyeye çıkarmaya çalışmaktır. Seçmenin oy verme davranışı yalnızca partilerin iktidar olma yarışlarını veya adayların seçim sürecini kapsamamakta ayrıca seçmenin yönetime katılarak kamu politikalarının biçimlenmesine ve demokratik bir yönetim ortaya koymasına ortam hazırlamaktadır (Göker vd., 2015:44).

Seçmen, siyasal katılım sürecini vatandaşlık görevi kabul edip oy verme davranışını şekillendirmekte ayrıca yönetimde söz sahibi olarak ülkenin demokratik sisteminin işleyişinde önemli ölçüde etkili olmayı düşünmektedir. Kimi zaman seçmen, mevcut yönetime bir tepki olarak farklı şekillerde oy verme

eğilimiyle yönetimden memnun kalmadığını göstermektedir. Seçmenin siyasal katılımını şekillendiren birçok faktör bulunmaktadır. Siyasal, sosyolojik, psikolojik, ekonomik, demografik, etnik, dinsel ve kültürel gibi birçok faktör seçmenin oy verme eğilimi üzerinde önemli etkiler oluşturmaktadır. Siyasi partiler, parti örgütleri ve onların politika yapımları, seçmenin ihtiyaç ve beklentilerine yönelik oluşturdukları projeler ve bu projelerin vatandaşa iletiminde izlenen yollar, seçmenin eylem ve tutumunu etkilemektedir. Bu nedenle siyasi partilerin seçmen kitlesini yakından tanımaya çalışması, seçmenin hangi değerleri benimsediğini, ihtiyaç, istek ve beklentilerini, oy verme davranışında hangi faktörlerden etkilendiklerini ortaya çıkarmak adına seçmeni analiz etmektedir. Bu süreç hem siyasi partilerin hem de adaylarının seçim zamanındaki başarısını etkilemektedir (Tan vd., 2017:605).

Tüm bunların yanı sıra seçmenin siyasal katılımı ve bunun sürekliliği, siyasi partiler ve parti liderlerinin söylemleri, kitle iletişim araçları ve medyanın etkisi çok büyüktür. Seçmenin oy verme davranışının belirlenmesinde algı yönetimine dair yapılan çalışmalar kitle üzerinde ciddi etkiler oluşturmaktadır. Bu etkiler, seçmenin sosyo-kültürel, psikolojik, ekonomik statü, saygınlık ve eğitim gibi birçok faktör seçmenin içinde bulunduğu çevreyi değerlendirmesini sağlamakta ve sonrasında siyasal katılımını şekillendirmektedir (Uslu vd., 2016:5).

Yerel uygulamaları kapsayan çalışmaların yeterli açıklamalar barındırmadığı göz önünde bulundurulduğunda, ilçelerde halka en yakın yönetim birimi olarak bilinen belediyelerde seçimle gelen belediye başkanı ve belediye meclis üyeleri arasındaki ilişkinin analizi bir toplumun demokrasi kültürü ve onun yerleşmesi bakımından oldukça önemlidir. Her iki yerel organ yerel halk tarafından doğrudan seçilmiş olsa bile, başkan yürütme organı görevi, belediye meclisi ise yerel parlamento görevini üstlenmektedir. Belediye başkanı bir siyasi parti listesiyle belirlenirken, belediye meclisinde diğer siyasi partiler de temsil edilmektedir. Birbirinden farklı siyasi partilere mensup ve farklı yerel kesimleri temsil eden belediye meclisi üyelerinin etkin olması, yerel demokrasinin işleyişi ve devamlılığı açısından oldukça önemlidir (Şehitoğlu vd., 2022:252). Belediye meclisleri temsili demokrasi bağlamında önemli bir konumdadır. Meclislerin yerel halkla iç içe olması, meclis üyeleriyle yerel halkın bir arada olmasını sağlayan önemli bir olgudur. Belediye meclisleri, vatandaşın temsil edilmesini sağlayarak, demokratik delegasyonu büyüten bir ortam hazırlar. Belediye meclisinin etkin ve verimli olması siyasi parti genel merkezinin adayları belirlemesinde ve belediye meclis üyeleri üzerindeki etkisi yerel demokrasi açısından büyük öneme sahiptir (Görücü, 2021:180-181).

Kavramsal Çerçeve

Yerel Yönetimler

Yerel yönetim belirli bir bölgede yaşayan insan topluluklarının ortak nitelikteki ihtiyaçlarını belirleyip karşılayabilmek adına karar organlarının o bölgedeki halk tarafından oluşturulduğu, tüzel bir kişiliği sahip kurumlardır (Koçak, 2008: 14). Bilindiği üzere ülkemizde kamu yönetiminin yapısı iki şekildedir. Bunlardan biri merkezi yönetim diğeri yerel yönetimlerdir. Kamu hizmetlerinin halka sunumunun ülkenin başkentinden yeterli düzeyde yapılamaması sorunsalı bulunmaktadır. Şayet bu sorunsal çözülsede dahi hizmetler etkin ve verimli olmayacaktır. Bu durum ise toplumsal faydanın istenilen seviyeye ulaşamayacağını göstermektedir. Sadece toplumsal faydanın azalması değil bunun yanında demokratik siyasi değerlerin gelişemeyeceği ve sonrasında da halkın hem yönetime katılmasının hem de hizmetlerden gerekli ölçüde yararlanabilmesinin mümkün olmayacağı görülmektedir. Özellikle mekânsal uzaklıklar, hizmetlerin ihtiyaçlara göre şekillenmesi, mahalli şartların farklı özellikler taşıması, yerel halkın görüş ve düşünceleri gibi faktörler, yerel yönetimlerin ortaya çıkmasının en önemli sebeplerini oluşturmaktadır (Eryılmaz, 2012: 171).

Yerel yönetimler merkezi yönetimler kadar geniş kapsamlı değildir ancak önemli ve vazgeçilmez bir sistemdir. Özellikle yerel hizmetler ve yeniden paylaşım işlevleri halk açısından önemli değerlere sahiptir. Çocuk, öğrenci, kadın, erkek, yaşlı ve bunların yanında, yönetilen sosyal tesisler, kurum ve kuruluşlar, okullar, hastaneler, huzurevleri, toplu taşıma gibi yeniden paylaşım alanlarını kapsayan yerlerde önemli görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Özellikle 1980'li yıllarla beraber bırakılan refah devleti ve refah belediyecilik anlayışının yerine gelen girişimci ve işletmecî belediyecilik anlayışıyla yeniden paylaşım bir dönüşüm geçirmiştir. Ülkemizde yerel yönetimlerin birçok birimi bulunmasına karşın asıl olarak kentin yönetimi, kentin belediyecilik anlayışındaki değişim ve gelişimler, belediyeciliğin etkin faaliyetleri ve hizmetleri yerel yönetimlerin en dikkat çeken tarafını oluşturmaktadır (Düzenli, 2020: 243).

Yerel yönetimleri düzenleyen 1982 Anayasasının 127. maddesinde “Mahallî idareler; il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir.” şeklinde bir ibare bulunmaktadır (Keleş, 2000: 31-32). Türkiye’de yerel yönetimler il yönetimi, belediye yönetimi ve köy yönetimi olmak üzere üç bölümden oluşmakta, görev ve yükümlülükler bu üç birim arasında paylaşılmaktadır. Anayasa koyucu sisteminin yerel yönetimlerin tek tek belirlenmesinde, yerel yönetimlerin oluşturulmasında ve karar organlarının seçimi usulünde belirleyici bir rolü vardır (Boyras, 2017:25).

Belediyelerin Özellikleri

Yerel yönetim birimlerinden biri olan belediyeler, konumu ve sahip oldukları birçok özellik sebebiyle diğer yerel yönetim birimlerinden farklıdır. Belediyeler, bir alan yönetimi şeklinde olmaması, sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan oldukça gelişmiş bölgelerde kurulmaları nedeniyle il özel idarelerinden ve köy yönetimlerinden oldukça farklıdır. Dolayısıyla bu farklılık belediyelerin görev ve sorumluluklarını da etkilemektedir. Belediyeler, sahip olduğu bazı özellikler ve yetkiler bakımından yalnızca diğer yerel yönetim birimlerinden değil, kamu yönetim birimlerinden de farklıdır (Bozlağan, 2005: 55).

Belediyeler tüzel kişiliğe sahip olması nedeniyle yönetsel özerkliği de elde etmiş olan kamu yönetim birimleridir. Kendi adına plan, proje ve etkinlik üretebilen belediye yönetimi birtakım sorumluluklar altına girebilmekte ve hukuksal ilişkilerini geliştirebilmektedir. Dolayısıyla kendilerine ait gelir kaynakları, bütçe ve mali özerkliğe sahiplerdir. Bir bölgedeki insanların ihtiyaç ve beklentilerine cevap vermeye çalışan ve o hizmeti etkin ve verimli bir şekilde yerine getirmek isteyen belediye yönetiminin varlığı yerel halk içindir. Öyle ki merkezi yönetimin yerine getiremediği, söz konusu ihtiyaç ve beklentilerin karşılanması konusunda maliyetin yüksek ve sakıncalarının fazla olması sebepleriyle bazı kamu hizmetlerinin yerel yönetimlere devredilmesini mümkün kılmıştır (Keleş, 2009: 23).

Belediye meclisine belediye başkanı başkanlık etmektedir. Bu nedenle belediye başkanı, meclisin doğal üyesidir. Belediye başkanının hastalık ve izin gibi durumlarında meclis içinden seçilen bir başkan ve vekil kendisine vekâlet etmektedir. Başkan, belediye teşkilatının başı olarak belediyeyi sevk ve idare etmek, belediyeyi stratejik plana uygun şekilde yönetmek, bütçe ve personellerin performans ölçütlerini hazırlamak, uygulamak, denetlemek ve konuyla ilgili raporları belediye meclisine sunmakla görevlidir.

Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması durumunda seçim yapılınca kadar büyükşehir ve il belediyelerinde İçişleri Bakanı, diğer belediyelerde ise vali tarafından görevlendirme yapılmaktadır. Görevlendirme yapılacak kişinin ise belediye başkanı seçilme yeterliliğine sahip olması gerekmektedir (Özer vd., 2014: 342).

Belediyelerin mahalli müşterek nitelikteki görevleri; imar, su, kanalizasyon, kaldırım, yol, ulaşım gibi sorunların çözümü, stratejik plan, ruhsat ve denetim, kent bilgi sistemleri, çevre sağlığı, kültür ve sanat, sosyal hizmetler, turizm, konut, gençlik ve spor, mesleki becerilerin kazandırılması, kadın ve çocuklar için projeler, evlendirme, defin ve mezarlıklar, öğrenci yurtları, ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetleri için çalışmalar, okulların yapım, bakım ve onarımı, tarihi doku ve mekânların korunması, bakımı ve onarımı, zabıta, itfaiye, ambulans ve ilkyardım hizmetleri, sağlıkla ilgili her türlü tesislerin açılıp

işletilmesi, otobüs terminalleri, toptancı ve perakendeci halleri, mezbaha, reklam panoları ve tabelalar konusunda standartlar getirici hizmetler görev ve yetki alanını oluşturmaktadır (Eryılmaz, 2012: 196).

Belediye hizmetlerinin verildiği alan belediye sınırları ile sınırlı kalmaktadır. Ancak belediye meclisi, belediye sınırları dışında kalan yerlere de hizmet getirilebilmesi için karar almaktadır (Ulusoy vd., 2017: 272).

Seçim ve Seçmen Kavramları

Seçim; kamu görevi sorumluluğunu elde etmek amacıyla kişilerin göreve gelmesi için seçmenin adaylar arasından tercih yapmasıdır. Seçimler, demokrasinin olmazsa olmaz eylemlerinden birisidir. Seçmenin kendi özgür iradesiyle birlikte karar alıp harekete geçmesi, çağdaş bir demokrasinin oluşması açısından oldukça önemlidir. Hizmetin kalitesi, ihtiyaçların en kısa sürede giderilmesi, yönetimde söz hakkına sahip olabilmek, kendini ifade edebilme vs. seçimle birlikte var olan olgulardır (Coşkun vd., 2019:242-243). Yerel yönetimler -özellikle de belediye başkanlığı- milletvekili seçimlerine oranla adayın daha çok ön planda olduğu bir seçimdir (Akyıldız vd., 2012: 171) Seçimde 18 yaşını doldurmuş, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan, herhangi bir suçtan dolayı hükümlü bulunmayan, silahaltında bulunan er ve askeri öğrencilerin dışında kalan herkes seçmendir. Seçmenin amacı kamu hizmeti alabilmek, yaşadığı problemleri gerekli kişilere duyurabilmektir (Öz, 2017: 1).

Siyasal Katılımın Tanımı ve Kapsamı

Siyasal katılım; seçmenlerin demokratik bir sistemin kurulması için gerekli olan, temel haklarından ve görevlerinden biri olması sebebiyle yönetici kadrosunu ve kendisini temsil etmesi için katıldıkları siyasal bir eylemdir. Siyasal katılım; seçimlerde seçmenlerin siyasal olaylar, adayların tutumları, parti hareketleri, liderlerin eylem ve eğilimleri vb. davranışlardan etkilenmeleri neticesinde sergiledikleri her türlü tavırlardır (Başkan, Yılmaz vd., 2015:2). Seçmenler, sosyal, ekonomik, siyasal ve kültürel ihtiyaçlarını gidermek, beklentilerini karşılanmak ve yönetimde söz sahibi olabilmek adına tüm duygu, düşünce ve eylemleriyle söz konusu sürece katılarak vatandaşlık görevlerinden birini yerine getirmektedir. Vatandaşlar, yönetimde kim ya da kimleri görmek istiyorsa buna göre siyasal katılım göstermektedir (Kavas, 2017: 77). Siyasal katılım sadece seçim günü oy verme davranışı ile sınırlı değildir. Katılım seçimden önce seçimin olduğu gün ve seçim sonrası gibi birçok zamanı kapsamaktadır. Seçmenin katılımı; düşünceleri, istekleri, eksik gördüğü noktaları ve önerilerini yasal yollar ve kurallara uygun yazılı ve yazısız şekilde gerekli mercilere ulaştırma özgürlüğü anlamına gelmektedir (Yılmaz, 2005:114). Seçimdeki algının oluşması ve bu algıyla birlikte eyleme geçiş süreci sırasındaki her türlü faaliyeti, onun davranışını oluşturarak katılımına yön vermektedir. (Beren, 2013: 194). Seçmenin siyasal

katılımını oluşturan davranışları onun siyasete duyduğu ilgiden, seçimdeki adayları analiz etmesine, çevresiyle yaşadığı diyalogdan, girdiği tartışmaya, seçim kampanyalarına katılımından, siyasi partilere üye olmaya kadar birçok faaliyeti kapsamaktadır. Seçmenin siyasal katılımı; demokratik bir sistem içerisinde partiler ve adaylar arasında oy kullanmasıdır (Eriş vd., 2019:45). Ancak yukarıda da anlatıldığı üzere seçmenin siyasal katılımı yalnızca oy kullanma eylemi ile sınırlı kalmamaktadır. Tüm bunların yanı sıra bir seçmenin sandığa giderek “boş oy” kullanması ya da seçmenin hiçbir şekilde sandığa gitmemesi de bir siyasal katılımıdır. Bunlar aynı zamanda bir “protesto oyu” olarak da bilinmektedir. Seçmen bu eylemiyle hükümete çağrıda bulunarak tepkisini konuşmaktan ziyade göstermeyi amaçlamaktadır. Yani seçmen aslında seçmemeyi tercih ederek siyasal katılım göstermiştir (Temizel, 2012: 114).

Siyasal katılımın oluşması çok yönlü ve karmaşık bir süreçtir. Kişinin yakın çevresi, ailesi, arkadaşları, demografik özellikleri, psikolojik durumu, ekonomik ve sosyal şartları, ilgi ve alakası vb. durumlar seçmenin siyasal katılımına yön veren olgulardır (Pekkaya vd., 2016:20). Çünkü siyasal katılım hem maddi hem manevi hem taraflı hem de tarafsız tüm durumları içine almakta ve bireyin oy verme eğilimini etkilemektedir (Akgün, 2000:77).Seçmen, siyasal katılım aşamasında yalnızca kendini etkileyen faktörler konusunda eğilim göstermemekte bunun yanı sıra yaşadığı toplumun sosyo-ekonomik durumu, dış politikada ülkenin fonksiyonu, eğitim sistemi, alt yapı faaliyetleri, toplum için şu ana dek gerçekleştirilmiş olan projeler ve verilen vaatlerin ne kadarının hayata geçirildiğine dair önemin farkında olmakta, katılımını tüm bu süreçleri izleyerek gerçekleştirmektedir (Dursunoğlu, 2017: 1580).

Belediye Seçmen İlişkisi

Belediyelerin hem karar hem de yürütme organlarının seçimle iş başına gelmesi yerel yönetimlerin demokratik bir yönetim biçimi olarak değerlendirilmesini ayrıca yerel yönetimlerin diğer yönetim türlerinden farklı olarak vatandaşa hizmet ulaştırmaya çalışan birimler olarak nitelendirilmesini sağlamaktadır. Bireylerin yönetime katılması hususunda en etkin ve verimli yollardan biri, yerinden yönetim sisteminin kurulması ve sistemin devamlılığının sağlanmasıdır. Bu sebeple bir yerel yönetim birimi olan belediyeler, demokratik bir yönetim oluşturmak adına üstlerine aldıkları sorumluluklar ve kamu hizmetlerinin halka ulaştırılması adına kendilerine verilen görev ve yükümlülükleri sebebiyle yönetime katılmaları konusunda ilk aşama olarak görülmektedir. Halkın yerel yönetimlere katılımıyla birlikte problemler daha sağlıklı bir şekilde giderilmekte, hizmetlerin verimli şekilde en kısa sürede halka ulaşması sağlanmaktadır (Poyraz, 2017:141).

Gelişmiş ülkelerin verilen hizmet ve seçmenin davranışı arasındaki ilişkisine yönelik çalışmalara bakıldığında hizmetler daha çok yerel seçimlerde partilerin geçmiş dönemdeki faaliyetleri ve projeleri ve bu faaliyetlerin etkin ve

verimliliği kapsamında değerlendirilmektedir. Seçmenler, parti ya da adaylar hakkındaki tercihlerini bu hususlar etrafında belirlemektedir (Aydın, 2019:399). Seçmen, mensubu olduğu partisinin bir dönem önceki faaliyetlerinden ve bu hizmetlerinin veriminden memnun kaldığında tekrar aynı partiye ya da adaya oy vermeyi sürdürmektedir. Ancak seçmen, hizmetlerin etkin ve verimli olmamasından ötürü herhangi bir memnuniyetsizlik yaşarsa tercihini diğer partilerden yana kullanacaktır (Burnett vd., 2016: 1-36). Seçmenlerin istek, beklenti ve çıkarlarına en uygun olan unsurlar ekonomik düzeni ve yaşam kalitesini etkileyen hizmetlere yöneliktir (Hopkins vd., 2016). Uluslararası düzeyde yapılan çalışmalar sonrası ortaya çıkan sonuç, suç oranlarını düşürmek için belediyelerin sunduğu güvenlik hizmetleridir (Roeder vd., 2015). Örneğin, Roeder, Eisenand Bowling tarafından New York Belediyesi için yapılan bir çalışmada, belediyenin bireylerin can ve mal güvenliğini korumak için polis ve itfaiye hizmetleri gibi suçu azaltmak amacıyla verdiği hizmetler, seçmen tarafından seçim öncesi veya seçim dönemi göz önünde bulundurulmuş hizmetlerdir. Bunun dışında seçmenin karar vermesi ve siyasal katılım göstermesi adına bir diğer etkili olan faktör, altyapı hizmetleri olarak belirlenmiştir. Örneğin, San Diego Belediyesi için yapılan bir çalışmaya göre altyapı hizmetleri olarak yol çalışmaları ve bakımı, aydınlatma ve çöp toplama hizmetleri bireyler tarafından yaşam kalitesinin artması adına seçmen tarafından seçim dönemi değerlendirilmeye alınmaktadır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde seçmenlerin büyük bir bölümü yaşadıkları bölgedeki yollar ve kaldırımlar konusunda belediyeye yapılan istek ve şikâyetlerin dikkate alınıp alınmadığına, çevrenin bakımlı ve temiz olmasına yönelik taleplere göre siyasal katılım göstermektedir (Burnett vd., 2016: 12).

Türkiye’de belediye encümenlerinin ön planda olduğu ve vatandaşın kendi seçtiği temsilci aracılığıyla belediye yönetimini etkilemeye çalışmasının zor olduğu ve bu bağlamda temsil etme gücünün yine seçilen kişi olarak en çok belediye başkanında toplandığı ortadadır (Aksu vd., 2011:117). Bu sebeple belediye başkanları, özellikle büyükşehir belediye başkanları, birçok zaman seçilmiş diktatörler olarak eleştirilmektedir. Dolayısıyla özellikle nüfusu daha az olan bölgelerde meclis üyelerinin, yerel halkı temsil eden kişiler yerine belediye başkanının etkisinde kalarak hareket ettiği görülmektedir. Bunun yanı sıra bazı kişilerin işinin gerçekleşmesi adına belediye başkanıyla ilişki kurması ve bu ilişkilerin meclis dışı ilişkiler haline gelmesi, meclisin temsil vasfından giderek uzaklaştığını göstermektedir. Sonuç olarak tüm bu eylemlerde belediye başkanının hem eğitim hem de nitelik olarak meclis üyelerinden daha üstün bir konumda olduğu dikkate alındığında meclis üyelerinin temsil açısından işlevsizliği ya da yetersizliği daha net bir şekilde görülecektir (Bulut vd., 2008:175).

Türkiye’de yerel yönetimlerde seçmen davranışını etkileyen faktörler üzerine değil de daha çok belediye hizmetlerinin memnuniyet düzeyleri ve bu

hizmetlerin verimliliğinin ölçülmesi adına yapılan çalışmalar ve araştırmalar bulunmaktadır. Yani Türkiye’de yapılan çalışmaların bir kısmı hizmetlerin verimi ve kalitesiyle seçmen arasındaki ilişki üzerine yöneliktir. Ancak bu çalışmaların sonucuna bakıldığında bir bölümünde hizmet kalitesiyle seçmen arasında bir ilişkinin olduğu hipotezler sonucu doğrulanırken bir kısmında ise hizmetlerin kalitesiyle seçmen arasında doğrudan bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Alan Araştırması: Beşikdüzü'nde Siyasal Katılıma Yön Veren Faktörler ve Belediye Seçmen İlişkisi

Metodoloji

Çalışmadaki hedef, yerel yönetim seçimlerinde insanların siyasal katılım göstermeden önce yaşanan belirsizliklerin yıllardır var olması ve belirsizliğe yol açan olay ve olguların nedenleri, siyasal kararların alınımından uygulanmasına kadar olan süreçlerin sonuçlarını açıklamak, bununla birlikte yerel yönetim birimlerinden biri olan belediyelerin karar organı görevini üstlenen belediye meclisinin seçmenle olan iletişimi ve seçmeni temsilini ele almaktır. Çalışma, seçmenin siyasal katılımına etki eden faktörlerin politik, sosyo-kültürel ve psikolojik, etnisite, din, medya ve yayın organları, seçmenin kişisel algı ve eğilimleri, parti liderleri, üslup ve söylemleri gibi birçok faktörün nasıl ve ne derece etki ettiğini ayrıca seçmenin etkilenmediğini düşündüğü ya da sınırlı şekilde etkilendiği birçok faktörü saptayarak irdelemektedir. Bu hedef için yapılan alan araştırması, seçmenin siyasal katılımında etkilendiği belirtilen yaş, cinsiyet, meslek, gelir durumu, eğitim, oy kullandığı ilçede ikamet edip etmeme durumu ve son iki dönemde hangi adayın partisine oy kullandığı gibi değişkenler yanında birtakım yapısal ve araçsal faktörlerin seçmenin katılımını ne yönde etkilediği değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bireyin aldığı ve uyguladığı kararlar birçok faktörle birlikte ortaya çıkmakta ve sık sık değişim ve dönüşüme uğramaktadır. Alınan ve siyasal katılımı etki eden kararlar, bireyin kişiliği ve yakın çevresiyle olan ilişkisi sonucu ortaya çıkmaktadır. Siyasal eğilimler siyasal katılımı birlikte biçim kazanmakta, politikacıların kararlarını ve projelerini etkilemektedir.

Araştırma öncelikli olarak diğer çalışmalara yol göstermesi bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Seçmenin siyasal katılımı konusunda literatürde birçok çalışma yer almaktadır. Ancak bu çalışmaların birçok eksik yönü bulunmaktadır. Çünkü seçmenin siyasal katılımı önceki dönemleri incelediğimizde güncel bir konu olması, buna bağlı olarak da yerel yönetimlerde seçmenin katılımına yön veren faktörlerin değişim ve dönüşüm geçirmesi ayrıca önceden seçmenin çok ilgisini çekmeyen bir faktörün günümüzde seçmenin siyasal katılımında hayati önem taşımaktadır. Seçmenin içinde bulunduğu toplumun yapısı, siyasal mekanizmalarla olan etkileşimi, ekonomik süreç, eğitime verilen değer, sosyo-kültürel özellikler yani kısaca siyasal toplumdaki gelen her türlü etkileşim, seçmenin siyasal katılımını oluşturmaktadır. Bu sebeple bu

çalışma güncel içerik ve faktörler barındırdığından, seçmenin muhtemelen kendisine dahi itiraf edemediği ya da eğilimlerini bilinçsizce eyleme geçirerek siyasal katılımını oluşturmasını sağlayan kısımları ayrıntılı şekilde incelemesi ayrıca seçmenin siyasal katılımını sergilerken bazen hiç etkilenmediği bazen de sınırlı bir zaman aralığı için etkilendiği faktörleri ele alması nedeniyle özgün bir çalışmadır. Çalışmanın örneklem grubunu Trabzon ilinin Beşikdüzü ilçesinde ikamet eden seçmenler oluşturmaktadır. Bu tercihin sebebi, ilçenin hem ilden hem de diğer ilçelerden farklı demografik özellikler barındıran bir kitleye sahip olması ve bu kitlenin bir önceki seçimlere göre daha keskin bir karar alarak farklı parti ve aday için siyasal katılımda bulunması, araştırma örnekleminin heterojenliği sağlaması bakımından oldukça önemlidir.

Son zamanlarda Türkiye’de seçmen hareketi ve siyasal katılımı etkileyen faktörlerin incelendiği araştırmalarda, seçmenin genel olarak rasyonel düşünerek katılım sergilediği görülmektedir. Seçmen, adayı ve partisi hakkında karar verirken kendi çıkarı, sosyal refahı ve statüsündeki değişiminin ne yönde olacağı hususunu göz önüne alarak siyasal katılım göstermektedir. Seçmen, siyasal katılımı öncesi siyasal iletişimini etkin bir şekilde devam ettirmek isteyecektir. Çünkü seçmen birçok alternatifin olduğu sistemler, aday ve partiler arasında karar verme konusunda denge sağlamak zorlanmaktadır. Süreç oldukça karmaşık bir yapı göstermesi sebebiyle seçmenin katılımını doğrudan ya da dolaylı şekilde etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler arasında seçmen, kendisini en çok etkileyen ve yine kendisini en iyi ifade edecek olan olguya yönelmekte ve bunu sürekli hale getirmek istemektedir. Ancak siyasal sistem, liderlerin tutumu, adayların halka yaklaşımı, nefret söylemleri, medyanın ve yayın organlarının tavrı, iletişim araçlarının faaliyetleri, etnik faktörler, eğitim ve kültürel yapılar bu süreci değiştirmektedir.

Seçmenin siyasal katılımına yön veren faktörlerin niteliğinin dönemsel olup olmadığı, seçmenin statüsü ve sosyal refahını ne derece etkileyeceği gibi hususlar tercih sürecinde oldukça önemlidir. Seçmenin demokratik katılımlarda aktif olması toplumun kültürel, siyasal, etnik, dinsel ve sosyal yapılarını da etkileyecektir. Tüm bu nedenlerle araştırmanın örneklem grubu anket çalışmasına tabi tutulmuştur. Ortaya çıkan bulgular ise betimsel araştırma yöntemlerinden olan tarama yöntemiyle sınırlanarak istatistiksel çalışmalar da göz önünde bulundurularak ilişki araştırma yöntemi yardımıyla belirli genellemeler yapılmıştır. Bunun için öncelikle Trabzon İl Seçim Kurulu Başkanlığı’ndan Beşikdüzü belediye sınırları içinde yaşayan seçmen sayısı alınmış ve bu sayının 17.608 olduğu tespit edilmiştir. Tespit edilen sayı sonrası basit tesadüfi yöntem uygulanmış ve araştırmaya ilçede ikamet eden seçmen grubunun eşit şansa sahip olarak dâhil olması sağlanmıştır. Araştırmanın ana kümesini 31 Mart 2019 Türkiye yerel yönetim seçimlerinde Trabzon’un Beşikdüzü ilçesinde ikamet eden 751 seçmen oluşturmaktadır. İlçenin belirlenmesindeki temel kıstas Beşikdüzü seçmeninin bir dönem öncesi (30 Mart 2014) yerel seçimlerinde lider tamamladığı

parti veya adayını bir dönem sonrası yani 2019 seçimlerinde tekrar seçmemesidir. 2014 yerel seçimleri sonucunda galip gelen parti ve aday bir dönem sonrasında yine seçmenin karşısına çıkmış ancak bir dönem önceki başarıyı gösterememiş ve oy oranında ciddi bir düşüş yaşanmıştır. Bu düşüşle birlikte seçmenin bir dönem önce seçilme başarısı gösteren parti ve yeni adayın yeni dönemde seçmen tarafından hangi faktörler temel alınarak tekrar seçilmemesi gibi faktörler ele alınmıştır. Dikkat çeken bir diğer olgu ise, Beşikdüzü ilçesinde ikamet eden seçmenlerin önceki dönemlere göre hem ulusal hem de yerel seçimlerde göstermiş olduğu farklı bakış açılarıdır. Öyle ki Beşikdüzü, daha önceki seçimlerde farklı siyasi partileri başa getirmesinin yanı sıra referandum seçimlerinde bile Türkiye geneline göre farklı oy potansiyeline ve seçmene sahip bir ilçedir.

Araştırmada yer alan ifadelerin doğru bir şekilde ölçülebilmesi amacıyla geniş bir literatür taraması yapılarak çalışmanın içeriği ile uyumlu olmasına gayret edilmiştir. Araştırmanın anket formunda toplam 39 soru bulunmaktadır. Bu sorular kapalı uçlu ve yazılı bir anket formu şeklindedir. Anket formu, araştırmanın problemini çözecek ve test edilecek bilgileri sistematik bir şekilde toplamak amacıyla oluşturulmuştur. Sorular ilk olarak seçmenin demografik özelliklerinin belirlenmesiyle başlamış sonrasında ise seçmenin seçim dönemi kendilerini etkileyerek siyasal katılımına yön veren değişkenleri içeren sorularla devam etmiştir. Bu ifadelerin değerlendirilmesinde Likert tipi beşli derecelendirme ölçeğinden (1= Kesinlikle Katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Kararsızım, 4= Katılıyorum, 5= Kesinlikle Katılıyorum) yararlanılmıştır.

Anket formları aracılığıyla elde edilen veriler, araştırmanın hedefi doğrultusunda analiz edilmiştir. Model ve hipotezlerin test edilebilmesi adına seçmenlere anketten elde edilen veriler veri tabanına aktarılmıştır. Veri tabanının oluşturulmasında ve analizler için SPSS 25.0 (Statistical Package for the Social Science) programından yararlanılmıştır. Elde edilen sonuçlar tanımsal istatistik (betimsel istatistik) yardımıyla açıklanmıştır. Araştırmanın hipotezlerini test etmek ve ayrıntıları betimleyebilmek için ayrıca Frekans Analizi ve Çapraz Tablolar Analizi programları kullanılarak analizlerin değişkenler arasındaki etkileri test edilmiştir.

Araştırmanın Bulguları

Trabzon'un Beşikdüzü ilçesinde yapılan alan araştırmasının genel sonuçlarını incelemeye başlamadan önce, alanın durumunu göstermek ve tanıtmak için bazı bilgilerin verilmesinde fayda bulunmaktadır. Aşağıdaki tablolarda alan araştırmasının yapıldığı tarihten önce gerçekleşen iki yerel seçimin sonuçları yer almaktadır.

Tablo 1. 2014 Beşikdüzü Yerel Seçim Sonucuna Göre Parti Dağılımı

2014 Parti Dağılımı		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	AKP	205	32,1	30,3	30,3
	CHP	419	43,2	34,1	64,5
	MHP	81	12,1	26,9	91,4
	DP	6	1,4	3,1	94,5
	SP	3	,6	2,8	97,2
	BTP	4	,7	2,1	99,3
	BBP	2	,2	,7	100,0
	Toplam	720	90,3	100,0	
Kayıp Veri		31	9,7		
Toplam		751	100,0		

Tablo 1’de görüldüğü üzere 2014 yerel seçimlerinde %32,1’i AKP’ye oy verdiğini, %43,2’si CHP’ye oy verdiğini, %12,1’i MHP’ye oy verdiğini, %1,4’ü DP’ye oy verdiğini belirtmiştir. 2014 yerel seçimlerinde Beşikdüzü Belediyesi’ni kazanan parti %36,96 ile AKP olurken hemen arkasında %35,47 oy oranla CHP yer almaktaydı. MHP’nin oy oranı ise 17,07 olarak ölçülmüştü. Çalışmaya katılan seçmen grubu içerisinde CHP’ye oy verenlerin sayıca fazla olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Fakat 2014 yerel seçim sonuçlarına göre aradaki oy oranı birbirine yakın olduğundan seçimin, alan çalışmasıyla uyumlu olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılanların sayısı 751 iken, bu soruya cevap verenlerin sayısı toplam 720 olarak ölçülmüştür. Bunun nedeni ise, 2014 yerel seçimlerinde oy kullanma yaşına ulaşmamış ve 2014 yılında Beşikdüzü’nde ikamet etmemiş bir kitlenin var olduğu düşünülmektedir.

Tablo 2. 2019 Beşikdüzü Yerel Seçim Sonucuna Göre Parti Dağılımı

2019 Parti Dağılımı		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
	AKP-MHP	252	34,6	16,3	16,3
	CHP-İYİ PARTİ	494	64,4	82,5	98,8
	SP	1	,2	,3	99,1
	BTP	2	,4	,6	99,7
	BBP	1	,1	,3	100,0
	Toplam	750	99,7	100,0	
Kayıp Veri		1	,3		
Toplam		321	100,0		

Tablo 2’de seçmenlerin siyasal katılımları sonucu, %34,6’sı AKP-MHP ittifakına, %64,4’ü ise CHP-İYİ PARTİ ittifakına oy kullanmıştır. 2019 yerel seçimlerinde CHP-İYİ PARTİ ittifakının adayı %60,55 oy oranına sahipken, AKP-MHP ittifakının adayı ise seçmeninden %36,88 oy almıştır. Tablodan da anlaşılacağı üzere çalışmaya katılan seçmenlerin verdiği cevaplarla seçim sonucu birbirine çok yakındır.

Tablo 3.Seçmenlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	18-24	85	7,5	7,5
	25-34	134	16,5	24,0
	35-50	225	32,7	56,7
	50veüzeri	307	43,3	100,0
	Toplam	751	100,0	100,0

35-50 yaş grubunu kapsayan %32,7’lik kitle, Türkiye geneli seçmen sayısı ve profiline yakın bir oranı göstermekte, diğer yaş gruplarıyla aynı özellikleri taşımayan bir kitleyi ortaya çıkarmaktadır. Bu yaş grubu diğerlerine göre seçim konusunda bilgi sahibi olan, ülkenin hem en iyi hem de en kötü dönemlerini görmüş tecrübeli insanlardan oluşur. Seçmenlerin 50 yaş ve üzeri yani %43,3’lük

kısmını kapsayan grup ise Beşikdüzü ilçesinde yıllardır ikamet eden ilçenin yerli seçmenidir. Bu seçmen kitlesi 35-50 yaş arası grupla birbirine yakın düşünceye sahiptir. Tabloda yer alan yaş aralığı, daha tecrübeli, birçok farklı belediye yönetimi ve yöneticisi tanımış, onlardan hizmet görmüş ve tüm bu sebeplerle süreci irdelemeleri aşamasında daha etkin bir bakış açısına sahip olan bir gruptur.

Tablo 4. Seçmenlerin Cinsiyet Durumuna Göre Dağılımı

Cinsiyet		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Kadın	421	52,0	52,0	52,0
	Erkek	330	48,0	48,0	100,0
	Toplam	751	100,0	100,0	

Seçmenlerin cinsiyet durumu incelendiğinde %52,0'lık kısmın kadın seçmenlere ait olduğu görülmektedir. Erkek seçmenlerin katılımı ise %48,0'lık bir dilimi kapsamaktadır. Ortaya çıkan oranın Türkiye geneli seçmen profiline yakın olduğu söylenebilir. Ankete katılan 751 seçmen arasından en fazla yüzdeye sahip olan kadınların, girişimcilğe ve seçime önem verdiği, kendini ifade edebildiği ve yerel yönetimleri önemseydiği sonucuna varılmaktadır. Bu oranın kadınlara bir hayli yakın olduğu gözlenmekte ve seçime verilen önemi ortaya koymaktadır. Cinsiyet ve yaş dağılımında herhangi bir kayıp veri bulunmamaktadır. Anket çalışması sırasında bazı kadın seçmenler araştırmaya oldukça ilgi gösterirken, bazı kadın seçmenler kendi arasında yorum yaparak değerlendirmede bulunmuştur. Kadınların yanı sıra anket çalışması sırasında erkek seçmenlerin de kimisinin kendi aralarında değerlendirmeler yaptığı fakat bu değerlendirmelerden etkilenmedikleri ve grup davranışlarına bağlı kalmadıkları gözlemlenmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Eğitim		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	İlk Öğretim	76	11,3	12,8	12,8
	Lise	272	37,7	38,6	51,4
	Üniversite	395	48,1	46,1	97,5
	Lisans Üstü	8	2,9	2,5	100,0
	Toplam	751	100,0	100,0	

Katılımcıların %11,3'lük kısmı ilköğretim, %37,7'lik kısmı lise, %48,1'lik kısmı üniversite ve %2,9'luk kısmı lisansüstü olarak belirlenmiştir. Anketin uygulanması sırasında eğitim seviyesi, lise, üniversite ve lisansüstü olan grupların konuya daha eleştirel bir gözle baktığı yer yer kendi analiz ve önerilerini sunduğu ve sürece daha çok hâkim olduğu, eğitim seviyesi ilköğretim olan grubun ise daha çok, sesini duyurma ve ihtiyaçlarını belirtme şeklinde olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların İlçenin Yerlisi Olup Olmadığı

İlçenin Yerlisi		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evet	693	89,2	86,9	86,9
	Hayır	58	10,8	13,1	100,0
	Total	751	100	100,0	

Anket çalışmasında seçmenlerin Beşikdüzü ilçesinin yerlisi olup olmadığı konusunu açıklığa kavuşturmak için sorulan soru üzerine %86,2'lik kesimin, ilçenin yerlisi olduğu ve %10,8'lik kısmının ise yerlisi olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Sorunun amacı Beşikdüzü ilçesinde yaşayan seçmenlerin ilçeyi ne kadar tanıdığı, ilçenin ihtiyaç ve isteklerine ne kadar hâkim olduğu ve ilçeyi ne derece benimsediğiyle ilgili diğer sorularla birlikte şekil kazanması açısından oldukça önemlidir.

Tablo 7. Katılımcıların Meslek Durumuna Göre Dağılımı

Meslek Durumuna		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Serbest Meslek	26	3,2	11,5	11,5
	Memur	290	31,3	19,9	31,5
	İşçi	18	2,0	2,8	34,3
	Ev Hanımı	46	11,7	10,9	45,2
	Emekli	251	25,1	23,4	68,5
	Öğrenci	14	1,6	4,4	72,9
	İşsiz	9	,7	2,8	75,7
	Çiftçi	1	,1	,6	76,3
	Esnaf	51	13,2	9,7	86,0
	Diğer	45	11,1	14,0	100,0
	Toplam	751	100,0	100,0	

Seçmenlerin %3,2'lik kısmı serbest meslek, %31,3'lük kısmı memur, %2'si işçi, 11,7'lik kısmı ev hanımı, %25,1'lik kısmı emekli, %1,6'lık kısmı öğrenci, %0,7'lik kısmı işsiz, %0,1'lik kısmı çiftçi, %13,2'lik kısmı esnaf ve %11,1'lik kısmını (özel sektör, mimar, doktor, akademisyen, eczacı gibi) oluşturmaktadır. Ankete katılan seçmenler arasında en büyük oran, emekliler ve diğer olarak adlandırılan gruptur.

Tablo 8. Katılımcıların Aylık Ortalama Gelirlerine Göre Dağılımı

Aylık Ortalama Gelirleri		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	1,500-2,500	34	4,9	1,2	1,2
	2,500-3,500	53	5,7	,9	2,2
	3,500-5,500	283	38,8	42,7	44,9
	5,500 ve üzeri	357	46,8	35,8	80,7
	Çalışmıyor	24	3,8	19,3	100,0
	Toplam	751	100,0	100,0	

Seçmenlerin %1,2'nin aylık ortalama 1,500-2,500 gelir seviyesi ve 0,3'ünün aylık ortalaması 2,500-3,500 gelir seviyesi ile Türkiye Kamu Sen'in açlık ve yoksulluk sınırıyla ilgili yaptığı açıklamaya göre açlık sınırının altında kaldığını gösteriyor. Seçmenlerin 38,8'inin aylık ortalama 3,500-5,500 gelir seviyesi ile üç veya dört kişilik bir ailenin gıda ve barınma ihtiyaçlarını karşılayabileceği bir gelire sahip olduğu belirlenmiştir. Seçmenlerin %46,8'i 5,500 ve üzeri aylık gelire sahipken, %3,8'lik kısım ise çalışmadığını ifade etmiştir. Çalışmayanların büyük bir kısmını ev hanımları ve öğrenciler oluşturmaktadır. Gelir seviyesinin siyasal katılıma etki eden bir faktör olduğu söylenebilir. Gelir sahibi olan seçmen yaşadığı ülkeye ve çevreye karşı sorumluluklarını düzenli bir şekilde yerine getirebilmekte (vergi vermek vb.) ve bu nedenle haklarını ve beklentilerini talep etme yetkisine sahip olduğunu düşünmektedir. Tüm bu sebeplerle belli bir gelir seviyesine ulaşmış ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek güçteki seçmen siyasal katılım hakkını doğru bir şekilde yerine getirebilmektedir. Bunun yanı sıra gelir seviyesi düşük olan ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek güçte olmayan bireylerin tercihlerini ise sosyal yardım, dernek ve vakıflar aracılığıyla gidermeye çalıştığı görülmektedir.

Tablo 9. Katılımcıların Yerel Seçimde (2014 yılında) Oy Kullanıp Kullanmadığı

2014'de Oy Kullanımı		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Evet	712	89,7	89,7	89,7
	Hayır	39	10,3	10,3	100,0
	Toplam	751	100,0	100,0	

Tablo 9'da görüldüğü üzere seçmenlerin %89,7'si 2014 yerel seçimlerinde oy kullandığı, %10,3'ü ise oy kullanmadığı ölçülmüştür. Oy kullanmayan seçmenlerin bir kısmının seçmen yaşına ulaşmamış olması bir kısmının ise yaş konusunda sıkıntısı olmadığı halde katılım göstermek istemediği düşünülmüştür. 2014 yerel seçimlerinde Beşikdüzü'nde seçime katılım oranı %88,1'dir. Seçmenlerin büyük çoğunluğunun yerel seçimlerde siyasal katılıma büyük önem verdiği görülmüştür. Sonuç olarak seçmenlerin büyük çoğunluğunun yerel seçimlerde tecrübe sahibi olduğu belirlenmiştir.

Seçmenlerin Demografik Özellikleriyle Siyasal Katılımlarını Etkileyen Faktörlerin Etkileşimi

Aşağıda belirlenen tablolarda siyasal katılımını gerçekleştirmeden önce seçmenin etkilendiği ve oyunun rengini belirlerken dikkat ettiği faktörler, onların demografik özellikleriyle etkileşimi içinde ele alınarak değerlendirilmiştir. Buradaki hedeflerden biri, demografik özelliklerin seçmenin siyasal katılımında nasıl bir etkiye sahip olduğunu belirlemektir. Bir diğer hedef ise; seçmenlerin siyasal tercihlerini, kimliklerini ve katılımlarını belirlerken, kendileri için hangi faktörlerin önemli olduğunu ve hangi faktörleri dışarda tuttuklarını açıklığa kavuşturmaktır.

Tablo 10. Seçmenin Yaşı ve Kamuoyu Araştırmaları Arasındaki İlişki

Kamuoyu Araştırmalarından Etkileniyorum		Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-24	21	20	4	39	74	158
	25-34	9	6	6	46	81	148
	35-50	15	14	3	53	101	186
	50 ve üzeri	23	20	16	62	138	257
	Toplam	68	60	29	200	394	751

Tablo 10'da görüldüğü üzere, yaş ile kamuoyu araştırmaları arasındaki ilişki çapraz tablo yardımıyla analiz edilmiştir. Sonuçlara bakıldığında en dikkat çeken kısmın 50 yaş ve üzerinde bulunan seçmenin söz konusu araştırmalardan etkilenmediği şeklindedir. 35-50 yaş arası seçmenin

50 yaş ve üzerindeki seçmenle birbirine yakın sonuçlar elde ettiği çalışmada seçmenin, seçimlerde siyasal katılım sağladıkça, politikayı, parti faaliyetlerini ve seçmenin siyasal katılımına eki eden faktörleri takip ettikçe önemli tecrübeler elde etmektedir. Bu tecrübeyle birlikte Beşikdüzü seçmeninin kamuoyu yoklamalarına dair çıkan sonuçların yanıltıcı ve aldatıcı olabileceğini düşündüğü ve ona güvenmediği belirlenmiştir.

Tablo 11.Seçmenin Yaşı ile Kitle İletişim Araçları Arasındaki İlişki

Kitle iletişim araçlarından etkileniyorum		Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam
Yaş	18-24	36	38	7	41	46	168
	25-34	32	23	9	53	62	179
	35-50	23	19	14	60	81	197
	50 ve üzeri	11	16	5	74	101	207
Toplam		102	96	35	229	290	751

Tablo 11'de yaş ile kitle iletişim araçları arasındaki ilişkinin analizi gösterilmiştir. 50 yaş ve üzeri ve 35-50 yaş arası seçmenin kitle iletişim araçlarından etkileniyorum sorusuna yönelik kesinlikle katılmıyorum ve katılmıyorum cevapları birbirine oldukça yakın olduğu görülmektedir. Bu sonuçları belirleyen unsurun ise özellikle seçmenin yaşı ilerledikçe medya ve kitle iletişim araçları, yayınlar ve yapılan haberlerden etkilenme oranının da düşmesi olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 12.Seçmenin Cinsiyeti ile Ekonomik Faktörler Arasındaki İlişki

Ekonomik faktörlerden etkileniyorum		Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	207	164	21	33	9	434
	Erkek	109	143	13	37	15	317
Toplam		316	307	34	70	24	751

Cinsiyet ve ekonomik faktörler arasındaki ilişkinin analiz edildiği yukarıdaki tabloda, kadın ve erkek seçmenlerin "ekonomik faktörlerden etkileniyorum" sorusuna verdikleri yanıtlar karşısında ortaya çıkan sonuç; kadın ve erkek seçmenlerin siyasal katılımlarını sağlamadan önce ekonomik faktörlerden bir hayli etkilendiği, seçmenin siyasal katılımını sağlarken vatandaşlık görevi olan oy kullanma işlemi sırasında bu faktörü göz önüne alarak hareket ettiği şeklindedir.

Tablo13. Cinsiyet ile Parti Liderlerinin Söylemleri Arasındaki İlişki

Parti liderlerinin söylemleri beni oldukça etkiliyor		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	136	151	16	43	34	380
	Erkek	126	134	10	54	47	371
Toplam		262	285	26	97	81	751

Tablo 13'te cinsiyet ile parti liderlerinin söylemleri arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Bu analiz sonucu kadın ve erkek seçmenlerin verdiği cevapların birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Erkek seçmenlerin "parti liderlerinin söylemlerinden etkileniyorum" sorusuna katılmıyorum şeklinde verilen yanıt sayısı kadın seçmenlerin bu soruya verdiği yanıtların birbirine oldukça yakın olduğu görülmektedir. Tablodan çıkarılan sonuç; kadın ve erkek seçmenlerin belirli bir aşamadan sonra kendi kimlik ve ideolojilerine en yakın hissettiği partiyi özümseyerek söz konusu partiye bağlı olmalarıdır. Ancak partilerinin ve parti liderlerinin söylemlerinde ve faaliyetlerinde herhangi bir hata ve uygunsuz bir durumla karşılaşmaları durumunda seçmenler bu durumdan etkilendiğini ifade etmiş ve partisine ceza vermek amacıyla oy vermeyeceklerini ya da protesto oyu kullanacaklarını belirtmişlerdir.

Tablo 14. Seçmenin Eğitim durumu ile Parti ve Adayların Etnik ve Kültürel Farklılıkların Politize Etmesine Yönelik Bakış Açısının Karşılaştırılması

Etnik ve kültürel farklılıkların politize edilmesinden olumsuz etkileniyorum.		Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Toplam
Eğitim Durumu	İlk Öğretim	63	76	3	87	51	280
	Lise	79	82	8	21	25	215
	Üniversite	112	101	9	15	11	248
	Lisans Üstü	5	3	0	0	0	8
Toplam		259	262	20	123	87	751

Tabloda seçmenlerin eğitim durumuyla birlikte etnik ve kültürel faktörler üzerinden geliştirilen nefret söylemleri arasındaki ilişki ölçülmüştür. Bu noktada dikkat çeken husus seçmenin eğitim durumu yükseldikçe söz konusu konuya bakış açılarının daha da hassas bir hale geldiğidir. Eğitim seviyesinin artması seçmenin hem bakış açısını genişleterek duygudaşlık kurmasına hem de bireylerin özgür ve eşit şartlarda siyasal katılım sağlamasına ortam hazırlamaktadır. Bu sebeple ırk, dil, din ve kültür üzerinden yapılan her türlü nefret söylemleri, aşağı görme ya da alay etme gibi eylem ve tutumların seçmeni olumsuz etkilediği analiz edilmiştir. Bu nedenle ankete katılan seçmenlerin çoğu ‘etnik ve kültürel farklılıkların politize edilmesinden olumsuz etkileniyorum’ sorusuna yüksek oranda ‘kesinlikle katılıyorum’ ve ‘katılıyorum’ yanıtları vermiştir.

Tablo 15. Seçmenlerin Adaya Verilen Yerel Medya Desteğinden Etkileniyorum Sorusu Hakkındaki Düşünceleri

Adaya verilen yerel medya desteğinden etkileniyorum		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Kesinlikle Katılıyorum	72	11,6	8,4	8,4
	Katılıyorum	88	12,4	15,6	24,0
	Kararsızım	41	8,7	8,7	32,7
	Katılmıyorum	264	38,0	38,0	70,7
	Kesinlikle Katılmıyorum	286	29,3	29,3	100,0
	Toplam	751	100,0	100,0	

Tabloda Beşikdüzü seçmeninin ‘adaya verilen yerel medya desteğinden etkileniyorum’ sorusuna verdiği yanıtlar incelenmiştir. Seçmenlerin ‘kesinlikle katılmıyorum’ ve ‘katılmıyorum’ şeklindeki cevapların sayısının fazla olduğu saptanmıştır. Buradan da anlaşılıyor ki, adaya verilen yerel medya desteği seçmeni görece etkileyen ya da hiç etkilemeyen bir faktördür. Bunun sebebi; yerel medyanın siyasi mekanizmalarla iç içe hareket etmesi, seçmenin siyasal iktidarla bilinçli ya da bilinçsiz işbirliği içinde olması ve medyanın zaman zaman toplumu olumsuz yönlendirecek şekilde faaliyetler gerçekleştirmesi olarak düşünülmektedir.

Tablo 16. Seçmenlerin Aday Halka Eğilmeli ve Onlarla İç İç Olmalıdır Sorusu Hakkındaki Düşünceleri

Aday halka eğilmeli ve onlarla iç içe olmalıdır		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Kesinlikle Katılıyorum	392	51,0	82,9	82,9
	Katılıyorum	348	48,3	13,1	96,0
	Kararsızım	5	,3	2,2	98,1
	Katılmıyorum	5	,3	,3	98,4
	Kesinlikle Katılmıyorum	1	,1	1,6	100,0
	Toplam	751	100,0	100,0	

Tablo 16'da seçmenlerin 'aday halka eğilmeli ve onlarla iç içe olmalıdır' sorusuna neredeyse tamamı 'kesinlikle katılıyorum' ve 'katılıyorum' şeklinde yanıtlar vermiştir. Buradan çıkan sonuç ise; seçmen yerel yönetim seçimlerinde adayın halkla iç içe olmasını, önemsenmeyi, halka yakın davranarak kendisinin temel ihtiyaç, beklenti ve isteklerini dikkate almasını, sorunlarını paylaşabileceği bir ortam oluşturmasını, etkin ve verimli çözümler üretmesini beklemektedir.

Beşikdüzü İlçe Siyasi Parti Başkanlarının Saha Çalışması Sonrası Görüş ve Önerileri (2014 ve 2019 Yerel Seçimlerinin Karşılaştırılması)

Türkiye'de siyasi partilerin yerel yönetim ve yerel demokrasi konularına karşı tavrı Türk siyasi parti sisteminin şekillenmesi konusunda önemli bir unsurdur. Bunun yanı sıra sosyal ve politik bölünmeler ülkeye hâkim olan siyasi kültür, uluslararası gelişim ve dönüşümler, hedeflenen her olgu için etkili olan diğer unsurlardır.

Siyasi partiler kendi ideoloji ve politikalarını belirlerken farklı tutum ve eğilimlerinden dolayı yerel yönetimlere karşı tavırlarını şekillendirmiş olurlar. Örneğin; Türkiye'deki merkezîyetçi bir yapının varlığıyla birlikte birçok parti, merkezden yerel yönetimlere kaynak ve yetkilerin aktarılması için gerekli düzenlemelerin yapılmasını istemiştir. Ancak bu isteğe rağmen düzenlemelerin ve aktarımın yöntemi hususunda partiler arasında siyasi, ekonomik ve kültürel sebeplerle bir ayrışma yaşanmaktadır.

Yerel yönetim ve siyasi partiler ilişkisinin temelinde yerel yönetime katılımın aktif ve hızlı sonuçlar üretmesi ve yalnızca katılımın sağlanması değil olası bir kaybı zamanında denetleme görevinde bulunması yerel yönetimlerin

demokrasinin inşasında ne denli önemli olduğunu göstermektedir. Örneğin; kimi toplumlarda yönetimin her aşaması, siyasetin tüm gerçeklerinden etkilenilmektedir. Bu toplumlarda iktidarın eşitsiz dağıtılması yerel ekonomik güçleri ayrıcalıklı kılmakta, hiyerarşiyi ve katı yönetimi sürdürerek yerel siyaset kurumlarını egemenlikleri altına alabilmektedir.

Beşikdüzü AKP ilçe başkanı ile yapılan görüşmede 2014'ten bu yana belediye yönetiminin neden farklı bir partiye geçtiği sorusuna; "2014 dönemi belediye başkanının halkla olan diyalogu çok kötüydü, genel olarak halka eğilmeyen, halktan kopuk bir imajı vardı ayrıca ketum davranışlar sergilemesi sebebiyle şeffaf bir belediyecilik anlayışı oluşturamadığını da göstermiş oldu" şeklinde yanıt vermiştir. Halkın bu tavır ve tutum karşısında oldukça telaşlandığını belirten başkan, eski yöneticinin özellikle imar, yol, pazar yeri gibi hizmet alanları konusunda çok geride kaldığını belirtmiş, tüm bunlardan dolayı belediye başkanlığının el değiştirmiş olmasının ise kaçınılmaz olduğunu vurgulamıştır. Beşikdüzü seçmeninin nefret söylemleri konusunda oldukça hassas olduğunu, bu dilin yapıcı bir anlayış oluşturmadığını, bu sebeple de özellikle birleştirici bir lider olmak için çabaladığını, hiçbir şekilde nefret diliyle hareket etmemeye çalıştığını belirtmiştir. Başkan, vatandaşın ilgi ve alaka beklediğini, sokakta yürürken selam verilmesine önem verildiğini, belediye binasına rahatça girip çıkabilmek, ihtiyaçlarını, beklentilerini, şikâyetlerini özgürce ifade edebilmek istediğini ifade etmiştir. Önceki yönetimin ağır bir fatura ödediğinin altını çizen başkan, 2014 yılı belediye yönetimi süresince AKP ilçe başkanının da dönemin olumsuz durumlarına karşı etkisiz ve duyarsız kaldığını anlatmıştır. Vatandaşın belediye başkanına ve yönetimine ulaşılabilir olmasını istediğine vurguda bulunan başkan, bencilce yapılan siyasetin ve vatandaşla arasına mesafe koyan anlayışın hiç kimseye faydası olmadığını belirtmiş, Beşikdüzü seçmeninin özellikle bu süreçten oldukça olumsuz etkilenmesi sebebiyle protesto oyu kullandığını ifade etmiştir. Ayrıca Beşikdüzü halkının imar, yol, asfalt, park, gençlik merkezi ve su talebi gibi birçok ihtiyacının olduğuna vurguda bulunmuş ve bu eksikler etrafında bir çalışma yapılması gerektiğini söylemiştir.

MHP ilçe başkanı 2014 itibariyle belediye yönetiminin neden farklı bir partiye geçtiği sorusuna cevap olarak önemli eleştirilerde bulunmuştur. 2014 yılında seçilen belediye başkanı için "halkla ilişkileri iyi kullanamadı" şeklinde bir ifadeye bulunarak, belediye başkanının halka hitap etmediğini ve halka karşı üslup sıkıntısı olduğunu belirtmiştir. Beşikdüzü seçmeninin sert söylemlerden olumsuz etkilendiğini belirten MHP'li başkan, kendisinin de daha önce böyle bir üslup kullandığını fakat seçmeninin bu tarz söylemlerden hoşlanmadığını fark ettiğini ifade etmiştir. Vatandaşla sürekli iletişim kurulması ayrıca muhtarlarla görüşülmesi gerektiğine vurguda bulunan başkan, seçmenin önceki yıllarda şeffaf bir yönetim anlayışıyla yönetilmediği, hizmetlerin etkin ve verimli bir şekilde yapılmadığı, belediye başkanı ve yönetimine ulaşılabilirliğin olmadığı bir anlayışın Beşikdüzü seçmenini yıpratmış olduğunu belirtmiştir. Yaşanan tüm bu

olumsuzluklardan ders çıkardıklarını, vatandaşın görüş ve isteklerine saygı duyulması gerektiğini ve iletişimsizliğin, vatandaşı bilgilendirmemenin ve aşırıya kaçan hal ve tutumların olumsuz sonuçlar doğurduğunu söylemiştir. MHP ilçe başkanı, Beşikdüzü seçmeninin oldukça fazla politize olduğunu ve milli hassasiyetlerle hareket ettiklerini, bu sebeple de kendi ideolojik tutumlarına göre eyleme geçme potansiyellerinin yüksek olduğunu ifade etmiştir. Beşikdüzü seçmeninin eğitime ve spora çok önem verdiğini, bu sebeple de yapacakları her türlü çalışmayı bu doğrultuda oluşturmak istediklerini ayrıca turizm konusunda yetersiz kalan, tamamlanamayan ve tamamen vatandaşın ihtiyacı olan hizmetlere yönelik çalışmalar düşündüklerini de sözlerine eklemiştir.

İYİ Parti ilçe başkanı 2019 yılında belediye ve yönetimin değişmesi konusunda yaptığı açıklamada 2014'te seçilmiş olan başkan ve yönetimi için "halktan kopuk, ilçeden haberi olmayan bir yönetici ve artık güvensizlik yaratan bir süreç" olarak bahsetmiştir. Beşikdüzü seçmeninin insan ilişkilerini iyi yöneten, kırmayan ve şeffaf bir yönetim anlayışı istediğini belirten başkan, bu anlayışın 2014 yılında gerçekleşmediğini ve bu sebeple 2019'da belediye yönetiminin el değiştirdiğini ifade etmiştir. Seçmenin umursanmaması, samimi bir ortamın olmaması, etkin ve verimli bir hizmet anlayışının oluşturulmamasının Beşikdüzü'ne çok fazla zarar verdiğini belirtmiştir. Başkan, Beşikdüzü'nün bir kimlik olduğunu, vatandaşın diğer ilçelere oranla burada daha sakin ve rahat yaşadığını belirtmiş, bunda halkın nezaket dilini kullanması ve kutuplaştırıcı ifadelerden hoşlanmamasının öneminin büyük olduğuna dikkat çekmiştir. Beşikdüzü seçmeninin özellikle samimiyetten çok hoşlandığını ifade eden başkan, "derdimi anlatabilir miyim, beni dinler mi, ihtiyaçlarımı önemser mi", şeklindeki soruların karşılığında kendisine en yakın gördüğü adaya oy verme eğiliminde olduğunu belirtmiştir. Seçmenin yerel yönetimlerde partiye değil adaya oy verdiğini belirten başkan, ideolojisinden vazgeçmeyen bir seçmen kitleleri olduğunu fakat iletişim kurabilen, anlatılanı sakin bir şekilde dinleyen, halka eğilen ve ilçede gezen bir belediye başkanı ve yönetiminin Beşikdüzü seçmeni için ne denli önemli olduğunu, bu faktörlere göre seçmenin siyasal katılımını belirlediğini ifade etmiştir. Başkan, 2019 yılıyla birlikte Beşikdüzü seçmeninin siyasal katılımını gerçekleştirmeden önce, hizmetin eşit bir şekilde dağıtımı, ulaşılabilir, şeffaf, hesap verebilir bir anlayışın ve mütevazı tutumların hangi adayda mevcut olacağını saptadığını, siyasal katılımını bu faktörler ışığında gerçekleştirdiğini vurgulamıştır.

CHP ilçe başkanı 2014 yılında seçilmiş olan belediye başkanının vatandaşla ilişkilerinin kopuk olması, eleştirileri dikkate almaması, halkın istek ve beklentilerine duyarsız kalması, tavrı ve üslubunun kötü olması sebepleriyle halkın büyük bir hayal kırıklığı yaşadığını ve 2019'da siyasal katılımlarını bu konulara göre şekillendirdiğini ifade etmiştir. Başkan, seçmenin kavga istemediğini, nefret dili ve söylemlerinden kaçındığını fakat eski yönetimin bu tavır ve tutum içerisinde ilçeyi yönetmeye çalıştığını, halkın şeffaf bir yönetim

anlayışından mahrum bırakıldığını, ayrımcılıklara fazlasıyla maruz kaldığını belirtmiştir. "Beşikdüzü seçmeninin çalışan parti ve çalışmayan parti ayrımı var ancak seçmen için aday faktörü çok daha önemli" diyen başkan, seçmenin siyasal katılım sergilemeden önce ailesinden ve yakın çevresinden de oldukça etkilendiğini belirtmiş, bu hususta ideolojik katılım sergileyen kitlenin bir hayli fazla olduğunu altını çizmiştir. İlçenin derdi ile dertlenen, eksiklerin neler olduğunu saptayan, buna göre hazırlık yapan, samimi bir yaklaşım sergileyerek halktan kopuk olmayacak şekilde tavır benimseyen bir adayın Beşikdüzü seçmeninin gözünde her zaman önde olduğunu ifade eden başkan, özellikle ideolojik yapının seçmenin katılımını fazlasıyla etkilediğini, bu sebeple Beşikdüzü'nde dogmatik bir aidiyet olduğunu fakat yukarıda yer alan faktörlerin birçok karmaşıklığı önleyebilecek güçte olduğu için seçmenin son kararını vermesi bakımından önemli ayrıntılar içerdiğini belirtmiştir. Başkan, adayın kendisini partinin üzerinde görmemesi gerektiğini, topluma karışarak parti üstü bir tavır takınmasının seçmen açısından olumlu olarak dikkat çektiğini, kolektif bir yapıda, eleştiriye açık, insanı dinleyen, siyasi anlaşmazlıklardan uzak duran, ayrımcılıktan vazgeçen ve hesap verebilir bir tutumla hareket etmesinin onun ilçeyi yönetecek bir aday haline getireceğini ifade etmiştir.

Dünyada yerel yönetimlerde seçmenin siyasal katılımı incelendiğinde farklı birçok tutum ve eylemlerle karşılaşmıştır. Örneğin Hollanda, yerel yönetimlerinde katılımı destekleyen ve demokratik süreci sürekli geliştiren bir anlayışla reform çalışmalarını gerçekleştirmektedir. Katılımın artırılması adına ülkede beş yılını doldurmuş olan bir vatandaşın oy hakkına sahip olması, söz konusu vatandaşın da yerel ihtiyaçlarının karşılanacağı anlamına gelmektedir. Belediye sayılarında azalmaya giden Hollanda'da yerel yönetimler; işlevsel hareket etme ve yerelleşmeyle birlikte daha etkin ve verimli şekilde hizmet sunumu hedeflemektedir. Yerel yönetimlerinde demokratik kaygı ve hiyerarşik bir kurala bağlı kalmadan anayasal düzen içerisinde yerel özerkliği öncelik tutan tavırla hareket eden Hollanda yönetimi hem fiziksel hem de toplumsal kalkınmayı amaçlamakta ayrıca seçmenin siyasal katılımını etkin tutmak istemektedir. Yerel yönetimlere katılımın oldukça yüksek olduğu Hollanda'da, şehir planlamacılarının itiraz etmek gibi yasal haklarının bulunması, herhangi bir sorun karşısında ya da seçim kararlarının alınmasında sayıları az bile olsa vatandaşın görüş ve düşüncelerinin dinlenmesi için ortam hazırlanması, seçmene verilen değeri göstermektedir. Sivil toplum kuruluşlarının merkezi yönetime yardımcı olması, seçmenin siyasal katılımını artırmaktadır. Seçmen herhangi bir konu ya da oluşumdan memnun kalmazsa mahkemeye gitme hakkına sahiptir. Hâkimlerin bağımsız olması, seçmenin şikâyetinde bulunduğu, memnun kalmadığı konu için bağımsız bir hüküm vermesini sağlamaktadır. Hollanda belediye binaları çoğunlukla camlı bölümlerden oluşmaktadır. Bina içerisinde yer alan bürolarda görevli olan yetkililer, vatandaşa karşı oldukça hoşgörülü ve içten yaklaşmakta, vatandaşa evlerindeymiş hissi vermektedir. Bunların yanı sıra, vatandaşa sunulan kahve, kültürel aktiviteler ve okuma masaları gibi alternatifler de seçmene verilen

değeri yansıtan bir diğer olgudur. Kısaca, Hollanda yerel seçimlerinde tam ve eşit katılımı önemsemekte, seçmenin şehir planlama, hükümet ve belediye projeleri gibi birçok konuya itiraz etmesi konusunda yerel haklar tanımaktadır. Seçmenin böylece birçok projenin içerisinde yer almasını sağlayarak etkileşim içerisinde karar verilmesine ortam hazırlamaktadır. Seçmen, tüm istek ve beklentilerini bu yollarla gerçekleştirerek siyasal katılımını gerçekleştirmektedir (Yılmaz, 2022:88-90). Ancak Türkiye yerel yönetimlerinde seçmen, siyasal katılım konusunda oldukça geri planda kalmakta, yerel demokrasinin ve siyasi kültürün tam anlamıyla yerleşmemiş olması, ülkede demokratik anlayışın en önemli aktörlerinden olan sivil toplum anlayışının olmaması gibi nedenlerle katılım mekanizmalarından uzak kalmaktadır. Bu problemler ise, merkeziyetçi anlayış ve uygulamaların yerel yönetimler üzerinde oldukça katı bir şekilde uygulanmasından kaynaklanmaktadır.

Finlandiya’da, toplumun işleyişi ve sürekliliğini sağlayan yasalar bulunmaktadır. Ülkede ikamet eden tüm seçmenler bu yasalara uymak zorundadır. Örneğin; eşitlik yasası, çocuk koruma yasası vb. devlet yönetiminde temel hak ve özgürlüklerin önemini göstermekte, özgür bireylerin yetişmesini ve siyasal katılımın artmasını sağlamaktadır. Çünkü Finlandiya yerel yönetim anlayışının temeli, seçmenin kendi kendini yönetebilme bilincine dayanmaktadır. Merkezi yönetimin rolünün azaltılmasıyla birlikte, merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerindeki denetiminin azalmış olması, yerel demokrasi ve hizmet sunumuna öncelik verilmesinin önünü açmakta, seçmenin siyasi parti liderlerinden çok fazla etkilenmemesini sağlamaktadır. Eşitlik yasası ise, etnik ve kültürel farkların politize edilmemesine olanak sağlayarak seçmeni olumsuz anlamda etkileyen bir eylem ve eğilim oluşturmamaktadır (Yılmaz, 2022:76-78).

Amerika’da birçok yerel yönetim organının seçimle iş başına gelmesi, şehir, köy ve okul gibi yönetimlerin hepsinde seçim sistemiyle temsili demokrasinin uygulanmasını sağlamıştır. Amerika seçmeni yaşamları boyunca sürekli eyalet ve yerel yönetim seçimleriyle karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum, her bir eyalette ikamet eden seçmenin aslında kendi kendini yönettiği anlamına gelmektedir. Fakat Amerika’da seçimlere katılım oranı oldukça düşüktür. Seçmenin sürekli seçime katılmak zorunda kalması ve sürecin hemen hemen her sene kendini tekrar etmesi sebebiyle vatandaşta bir duyarsızlık oluşmaktadır. Oysaki Türkiye’de katılıma olan ilginin az olması anayasal ve yasal olanakların sınırlı kalmasından ileri gelmektedir. Katılım sırasında sivil toplumun dışlanması, katılımın önünü kapatabilmektedir. Bu durum ayrıca seçmenin yerel yönetimlerde yalnızca temsilci seçmesine, onun dışında yer alan katılım türlerine (meclis toplantıları, dilekçe verme vb.) çok hevesli olmamasına sebep olmaktadır. Dolayısıyla seçmenin yerel konu ve problemlere yönelik karar alma sürecine müdahalede bulunması oldukça sınırlı kalmaktadır. Seçmen kendi etkisinin ve gücünün katılıma fayda sağlamayacağına inanmaktadır. Özellikle belediye yasalarında yer alan hemşeri katılımın ve denetimin çok az olması bu konudaki

yetersizlikleri göstermektedir (Turan, 2017:16).

İngiltere’de yerel yönetim birimleri yerel halkın siyasal katılımını sağlamasına büyük önem vermektedir. Bu sebeple yönetim sistemlerinde seçmenin istek ve beklentilerini oldukça önemsemekte ve siyasal katılımın önemine vurgu yapmaktadırlar. Yerel yönetim seçimlerinde halka danışılarak hareket etmek, sürecin daha etkin ve verimli ilerlemesini sağlamaktadır. Yerel halk kentsel alanla ilgili her türlü proje ve politika konusunda alınan kararlara ortak olmaktadır (İnanç ve Ünal, 2006:130). Halkın siyasal katılımı önem vermesinin bir diğer önemli sebebi, yerel yönetim gelirlerinin neredeyse %50’sini o yörede toplanan vergilerin oluşturmasıdır. Bu durum bölgede yaşayan seçmenin hesap sorma hakkını aktif şekilde kullanması anlamına gelmektedir. Fakat Türkiye’de özellikle küçük belediyeleri kapsayan yörelerde seçmen, aldığı hizmetlerin parasını tam olarak ödemesi ya da hizmet sunumlarının gerçekleştirilmesi için gelirlerin merkezi idareden aktarılması sebebiyle, hesap sorma bilinciyle hareket etmek konusunda pasif kalmıştır (Özer vd., 2021:522-523).

İngiltere hükümeti yerel seçimlere katılımın artırılması adına birçok proje ve faaliyet ortaya koymaktadır. Seçim tanıtımları gerçekleştirmek, seçim sandıklarının özellikle seçmenin yoğun olarak bulunduğu market, okul ve iş yeri gibi alanlara kurulmasını sağlamak, oy verme işlemi için belli bir gün, saat aralığı sınırı olmadan katılımı 2-3 gün arasında tutmak ayrıca elektronik oy kullanma sistemine geçmek gibi önemli düzenlemeler getirmiştir. Tüm bu düzenlemeler, seçmenin yalnızca bir hizmet alıcısı olmadığını aynı zamanda karar verici, sosyal sermaye inşa edici, faaliyet planlamacı gibi ortak konumlarını aktive eden bir niteliğe sahip olduğunu göstermektedir. Türkiye’de yerel yönetimlere katılım oranının İngiltere’ye oranla yüksek olması onun yerel demokrasi açısından gelişmiş olduğu anlamına gelmemelidir. Türkiye’de seçmen, yönetimi etkileyecek en önemli katılımın seçimlere katılmak olduğunu düşünerek hareket etmekte dolayısıyla diğer katılım mekanizmalarına önem vermemektedir. Bu durum, Türkiye’de siyasi kültürün tam anlamıyla yerleşmemiş olduğunu göstermektedir. Katılım mekanizmalarının olması, yerel demokrasinin yerleşmiş olduğu anlamına gelmemelidir. İngiltere’de ise zaman zaman anketler dahi seçmenin yönetimi etkilemesi bakımından belirleyici rol oynamakta, vatandaş yerel seçimler için siyasal katılımın dışında kalan tüm katılım mekanizmalarını aktif kullanarak istek ve beklentilerini demokratik hakları çerçevesinde yerine getirmektedir (İnanç vd., 2006:130).

Yerel yönetimlerin güçlü ve demokratik nitelik taşıması tüm toplumda demokrasinin gelişmesine önemli katkılar sağlamaktadır. Dünyada yerel yönetimleri güçsüzken demokrasi anlayışı gelişen bir ülke bulunmamaktadır. (Aykaç, 2003:12). Demokrasinin az gelişmiş ya da gelişmemiş olduğu ülkelerde yerel yönetimlerin de güçsüz ve gelişmemiş olduğunu söyleyebiliriz. Demokrasi

anlayışını bütün toplumda aktif hale getirebilmek için öncelikle yerel yönetimlerin özerkleştirilmesi gerekmektedir. Yerel yönetimler halkın hem siyasal hem de demokrasi konusundaki tutum ve eğilimlerinin iyileştirildiği ve geliştirildiği temel sistemlerdir. Toplumların siyasal istikrarının sağlanması ve sürdürülmesi, yerel yönetimlerin doğrudan katkılarıyla gerçekleşmektedir. Demokratik değerlerin yerel yönetimler için gerekli olduğu düşüncesiyle hareket eden ülkelerde vatandaş, yönetimi etkileyebilmekte ve yönetim gücünü paylaşılabilmektedir. Yerel demokrasi olmadığı sürece ulusal düzeyde demokrasinin gerçekleşmesi de mümkün olmayacaktır. Bu bağlamda ulusal düzeyde demokrasinin güçlü bir şekilde işleyebilmesi, onun hem komşuluk ilişkileri hem de kişisel ilişkilerine bağlı bir şekilde ilerlemektedir. Vatandaşın kararların alımında yönetime doğrudan katılabildiği ve denetleme sürecinde aktif rol aldığı küçük demokrasilerin varlığı oldukça önemlidir. Smith demokrasiyi, “doğrudan kendi kendini yönetmenin kendisidir”, şeklinde tanımlayarak yalnızca yerel olan demokrasiden bahsedebileceğini belirtmiştir (Yıldırım, 1993:11). Yine Montesquieu 'da “ideal olan devletin yalnızca yerel topluluklar tarafından kurulabileceğini” ifade etmekte, yerel yönetimlerle demokrasi arasındaki ilişkinin bu bağlamda kaçınılmaz olduğunu göstermektedir (Tekeli, 1983:5)

Halkın yerel yönetime dair her türlü faaliyetlere katılması, karar alımı ve bu kararların yürütülmesinde aktif rol üstlenmeleri ve yönetsel açıklık bir toplumda yerel demokrasinin yerleşmesi için önemli faktörlerdir. Bunların yanı sıra iletişim, yerel demokrasi için toplumların temel parçalarından birisidir. İletişim araçlarının kamuoyunun istek ve beklentilerini yönetime iletmesinde önemli bir rolü bulunmaktadır. Mill'e göre, insanlardan vergi ödeyip kanunlara uyması isteniyor ve bekleniyorsa, bunların ne için olduğu mutlaka belirtilmelidir (Mill, 1963:66). Yerel demokrasinin en önemli ilkelerinden biri de halkın katılımı adına demokrasi bilincinin yerleşmiş olmasıdır. Bu bilincin yerleşmesi için yerel yönetimler gücünü, sivil toplum içinde bulunan gruplarla ve toplumsal hareketlerle paylaşmalı ve demokrasiyi bütün kesimler için aynı ölçüde istemesi gerekmektedir (Aykaç, 2003:8-9).

Sonuç

Yerel seçimlerde seçmenin siyasal katılımını etkileyen birçok faktörün ele alındığı bu çalışmada seçmen davranışlarının dönemsel bir şekilde ilerlediği görülmüştür. Bu durum seçmenin etkilendiği ve etkilenmediği ya da sınırlı etkilendiği faktörlerin bir kısmının değişim ve dönüşüm geçirmesine sebep olmaktadır. Çünkü seçmen bir yandan siyasi eylemler, projeler ve mitinglerde yer almakta diğer yandan da içinde bulunduğu her türlü durum ve olayları etkilemektedir. Ülkelerin siyasal ve toplumsal yapısı, seçmenin siyasal katılımının biçimlenmesinde önemli bir kıstastır. Siyasi partilerin yapısı, ekonomik süreç, medyanın tutumu, kitle iletişim araçları, ülkenin eğitimle ilgili faaliyetleri siyasal katılımın yönünü belirlemektedir. Bu faktörlerin yanında bireyin sosyo-psikolojik

durumu, din olgusu ve etnik faktörler karşısındaki tutumu, kişisel değerleri onun siyasal katılımının yönünü belirlemede etkili olmaktadır. Bütün bu yönleriyle siyasal katılım seçmenin hem kendi sosyo-psikolojik ve kültürel konumlarını hem de ülkenin politika ve yönetim olgusunun temeline neyin ya da nelerin yerleştirilmesi gerektiğini belirlemede önemli unsurlardır.

Türkiye’de seçmen, siyasi kültür ve katılım mekanizmaları konusunda oldukça bilinçsiz bir eğilim sergilemektedir. Bu durum üniter olan Türk yönetim sisteminin katı bir merkezîyetçilikle yönetilmesi ve yerel demokrasinin tam anlamıyla yerleşmemesinden kaynaklanmaktadır.

Siyasal katılımın yalnızca seçimlere katılmak olarak düşünüldüğü Türkiye’de seçmen, katılım mekanizmalarının gerisinde kalarak istek ve beklentilerini seçimler aracılığıyla duyurmaya çalışmakta hatta karşılanmayan beklentilerine dair tepkilerini dahi protesto oyu ya da boş oy aracılığıyla yine seçimden seçime göstermektedir.

Çalışmada ilk olarak seçmenlerin demografik özellikleri analiz edilerek Beşikdüzü seçmeninin bir profili oluşturulmuştur. Seçmenlerin, yerel yönetimlerin özellikle de belediye yönetiminin önemini farkında olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle yerel yönetim seçimleri seçmen tarafından önemsenmektedir. Seçmen belediye başkanlığı seçimi sürecinde özellikle kendi istek ve beklentilerine göre eyleme geçmekte, seçeceği yöneticiyi de bu olgulara göre belirlemektedir. Seçmenin kendi adayını belirlerken aile, arkadaş ve yakın çevresinden etkilenmediği, kendi kararlarını yine deneyim ve gözlemleriyle birlikte kendisinin aldığı analiz edilmiştir. Ancak bu sonucu yalnızca Beşikdüzü seçmeni ile genellemek oldukça güçtür. Çünkü bu faktör, günümüzde oldukça etkili ve güncelliğini kaybetmeyen bir faktördür. Bu sebeple bu faktörün Beşikdüzü seçmenine uygulanan anket sonucuna göre eğitimle yakın bir ilişkisi bulunmaktadır. Seçmen siyasal katılım göstermeden ve oy verme davranışını ortaya koymadan önce adayın bilgi birikimi, kişiliği, eylem ve eğilimlerinden oldukça etkilenmektedir. Hatta bu faktör seçmen için neredeyse birinci sırada gelmekte, partisi bu sıralamada ikinci planda kalmaktadır. Yapılan saha çalışması sonucu eğitimle yakın ilişkisi olan, oy verme davranışı ve siyasal katılımı etkileyen birçok faktör ortaya çıkmıştır. Özellikle kitle iletişim araçları, kamuoyu yoklamaları, etnik ve kültürel farklılıklara olan bakış açısı bu sıralamada oldukça dikkat çekmektedir. Yani eğitim seviyesi yükseldikçe bu faktörlere karşı tutumlar da değişkenlik göstermektedir. Örneğin; seçmenin eğitim durumu yükseldikçe kitle iletişim araçlarından etkilenmediğine ve kamuoyu yoklamalarına fazla değer vermediğine dair sonuçlar ortaya çıkmıştır. Çünkü seçmen, bu faktörlerin yansıtılmasını sağlayan organ ve kitle iletişim araçlarının siyasal iktidarla iş birliği içinde hareket ettiğini, birbirleriyle çıkar ilişkisi kurduklarını ve bu faaliyetlerinin toplumu yönlendirmenin en önemli aracı olduğunu düşünmektedir.

Konuyla ilgili saha çalışması ve araştırmanın hipotezleri ise şu şekildedir:

Anketin genel sonuçlarına bakıldığında seçmen kitlesinin, yerel yönetim birliklerinin en iyi şekilde yönetilmesi, etkin ve verimli bir hizmet sunulması gibi konuları önemseydiği için yerel seçimlere büyük önem verdiği ve ulusal seçimlere oranla yerel seçimlere olan katılımın daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Beşikdüzü seçmeni, geçmiş dönemde yerel yöneticilik yapmış olan adayın tekrar karşısına çıkmasına yönelik sorulan soruya büyük oranda bu kriterden 'etkilenmediğine' dair yanıtlar verdiği belirlenmiştir. Buradan çıkan sonuç, seçmenin adayın imkân ve faaliyetlerine, enerjisine, üslup ve yönelimlerine dikkat ettiği, daha önce yöneticilik yapmış adayın güncel durumda neleri başarabileceği ve neleri değiştirebileceğini görmek istediği için siyasal katılımını bu yönde gerçekleştirmek istediği şeklindedir.

Seçmenin siyasal katılımı üzerine oluşturulan Coşkun ve Çetin'in (2019) çalışmasında daha farklı bir sonuç ortaya konmuştur. Katılımcıların yerel seçimlerde oy verecekleri adayı ya da partiyi nasıl belirlediklerine dair seçmene yöneltilen soruya semenlerin neredeyse yarıya yakını 'yöneticinin önceki yıllarda edindiği tecrübe' yanıtını vermiş, böylece seçmenin kendi siyasi partisine sadık kaldığı ve farklı ideolojiye sahip adayın yöneticilik yapması konusuna sıcak bakmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Yine aynı çalışmada belediye başkanlığı seçiminde adayın partisine öncelik verenlerin oyu daha yüksek çıkmıştır. Dolayısıyla bir siyasi partiye mensup olan ve seçim dönemi buna bağlı şekilde katılım gösteren ve neticede diğer faktörleri önemsemeyen seçmen grubunun varlığından da söz edilebilir.

Diğer kentlerde yapılan çalışmaların aksine Göker ve Doğan'ın (2015) çalışmasında ise; Elazığ'daki seçmen kitlesinin büyük bir çoğunluğunun aday faktöründen ziyade parti bağlılığı çerçevesinde siyasal katılımını gerçekleştirdiği görülmektedir. Seçmenin önemli bir kesiminin partisine olan sadakati düşünüldüğünde aday faktörü gibi diğer faktörlerin etkisi de süreç içerisinde seçmenin tercihinde herhangi bir değişiklik oluşturmayacaktır.

Beren'in (2013), çalışmasında ise seçmenin siyasal katılımını gerçekleştirmesinde demografik, feodal, kültürel ve en önemlisi güvenliğe ilişkin faktörlerin daha baskın olduğu görülmektedir. Bölgede yaşayan vatandaşların siyasal katılım göstermesi, aday olması ve siyasi tercihlerini özgür bir şekilde belirleyebilmesi için öncelikle o bölgede seçim güvenliğinin sağlanması gerektiği ve terör örgütünün görüşlerini almadan hareket edemedikleri, aşiret ya da terör örgütünün etkisinde kaldıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Elde edilen bu sonuç, kendi çalışmamda da olduğu gibi seçime olan güvenin aday odaklı ve çevre odaklı olacak şekilde siyasal katılıma yön veren faktörler bakımından önemli kıstaslar olduğunu desteklemektedir.

Çakır ve Biçer (2015), 30 Mart 2014 yerel seçimlerine ilişkin Kayseri ilinde bulunan seçmenlerin oy kullanma davranışlarını etkileyen faktörleri araştırdığı çalışmada seçmenlerin oy kullanmasında, özellikle aday odaklı ve ekonomik odaklı tutum ve eğilimlerinin ağır bastığı belirtilmiştir. Ateş (2013), çalışmada CHP seçmeninin tercihini belirlerken hem sosyo-ekonomik faktörlerin hem de ideolojik faktörlerin belirleyici olduğunu ifade etmektedir. Çağlar ve Gelir (2014), 30 Mart 2014 seçimleri öncesinde Isparta seçmeni üzerine yapmış oldukları çalışmada, çalışmanın sonucuyla paralellik gösterecek şekilde seçmenlerin siyasal katılımlarında aday odaklı düşünüp oy kullandıkları ve partiyi ikinci plana aldıkları sonucunu elde etmişlerdir. Kılıç (2013), seçmen davranışı ile ilgili çalışmada, yapılan diğer çalışmalara benzer şekilde aday imajının önemli olduğunu kanıtlayacak tespitler elde etmiştir. Bunun yanı sıra Kılıç (2013), bireysel norm faktörünün (yakın çevre, arkadaş, aile vb.) seçmenin siyasal katılımını önemli ölçüde etkilediğine dair bir çalışma ortaya koymuştur. Arcins (2007), seçmenlerin tercihini etkileyen faktörleri araştırdığı çalışmada, çalışmada da belirttiğim gibi ekonomi odaklı oy vermenin önemli olduğuna dair sonuçlar elde etmiştir.

Yapılan bu çalışmalarda, siyasetin her alanında ve her aşamasında rekabet halinde olan siyasi partiler ve siyasetçilerin, siyaseti pazarlamaya çalışma faaliyetleri ve tüm bu süreçte seçmenle olan iletişimlerinde başarı yakalayabilmek adına seçmenlerin tutum ve eğilimlerini etkileyen ve siyasal katılımlarına yön veren faktörlerin seçmenler üzerinde ne derece etkiye sahip olduğunun bilinmesi, seçmenin demografik özelliklerinin dikkate alınması seçim dönemi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle seçmenlerin özellikle aday faktörü odaklı ve ekonomi odaklı siyasal katılımlarını etkileyen faktörler; ideoloji, seçime olan güven, kişisel norm ve medya değişkenleri, seçime dair kullanılan başlık ve ifadeler hayati önem taşımaktadır.

Seçmen, din, dil ve etnik köken, siyasi tavır, ideoloji gibi olguları oy verme davranışında bulunmadan önce geri planda tutmakta, bu olguların siyasal yönetim, yerel yönetim hizmetleri, ilçenin alt yapı çalışmaları, hizmetlerin devamlılığı açısından göz önünde bulundurmamaktadır. Çünkü seçmen için bu olguların kimseyi ayırtmaması, eşitliği bozmaması ve siyasete alet etmemesi gerektiği düşüncesi oldukça önemlidir.

Beşikdüzü seçmeni, adayın hizmet tecrübesi, eğitimi, kriz ve kargaşanın üstesinden gelmesi, yenilikçi olması, halka eğilmesi, halkın içinde olması, etkileyici üslubu ve kendine olan güvenini önemsemekte bu hususları göz önünde bulundurarak siyasal katılım göstermektedir. Seçmen için önemli olgulardan biri de adayın kendi ilçesinden veya ilinden olmasıdır. Çünkü adayın hizmet götüreceği il veya ilçenin temel ihtiyaçları, alt yapısı, ulaşımı, imarı, yolu ve ışıklandırması seçmen tarafından önemsenmektedir. Adayın ili veya ilçeyi tanınması; il veya ilçenin hangi hizmetler konusunda eksik kaldığı, vatandaşın

beklenti ve ihtiyaçlarını karşılama bakımından oldukça önemlidir. Bunun yanı sıra seçmenler, olumsuz ekonomik faktörleri temel alarak da yerel seçimde siyasal katılım göstermişlerdir. Ekonomik faktörlerden etkilendiğini belirten ve bu oranın ankete katılanların neredeyse tamamını kapsayan seçmenlerin, yerel seçimde sesini duyurmak, siyasal iktidara seslenmek ve ülke ekonomisinden olumsuz etkilendiğini belirtmek gibi hedefleri bulunmaktadır. Seçmenlerin neredeyse tamamı, aylık geliri ne olursa olsun, kendi çıkarına göre hareket ederek siyasal katılım göstermemektedir. Fakat bu sonuç seçmenin ekonomik faktörlerden etkilenmediği anlamına gelmemektedir. Seçmen ekonomik faktörlerden etkilendiği müddetçe siyasal iktidara olan tepkisini göstermekte ve ona göre siyasal katılım ve oy verme davranışında bulunmaktadır.

Beşikdüzü seçmeni, partilerine bağlı olsun ya da olmasın siyasi parti ve adaylarını yanlış tutumlarını ve eksiklerini gördüğünde ya da verilen vaatlerin yerine getirilmediğini, parti liderlerinin nefret söylemleri ve ayrıştırma eğiliminde olduklarını fark ettiklerinde farklı parti ve adaya yönelmektedir. Seçmen bu davranışıyla bir yandan partisine olan tepkisini göstererek protesto oyu kullanmayı tercih etmekte bir yandan da düzenin değişmesi ve verilen vaatlerin yerine getirilmesi adına radikal bir karar almayı uygun görmektedir.

Seçmenlerin demografik ve kişisel özellikleri oy verme davranışını etkilemektedir. Öyle ki seçmenin eğitim seviyesi yükseldikçe katılım oranı da yükselmekte, eğitim seviyesi düştükçe seçimlere olan ilgi ve siyasal katılım da düşmektedir. Ayrıca genç ve orta yaş aralığında bulunan eğitimli seçmenlerin kitle iletişim araçları ve kamuoyu yoklamalarından etkilenmediği, medyanın bu sonuçları çarpıtarak verebileceği, bu sebeple seçmenin kendi deneyim, gözlem ve araştırmalarıyla birlikte siyasal katılım sergilemelerinin mantıklı olacağı düşünülmektedir.

Adayların kişisel özellikleri, hitap gücü, üslubu, kriz ve kargaşanın üstesinden gelmesi ve güvenilirliği seçmen için önemli bir etkidir. Adayın eylem ve eğilimleri seçmen tarafından önemsenmekte ve seçmen bu olgulara bakarak oyunu belirlemektedir. Çünkü seçmen adayın verimli hizmet sunumu sağlayıp sağlayamayacağı, adayın sunduğu vadin tutarlı bir sisteme oturup oturmadığı, adayın seçmene eğilip eğilmediği gibi birçok hususu onun kişisel özelliklerinin analizini yaparak oluşturmaktadır. Aday halkla iç içe gelmeyi seviyorsa, hitap gücü kuvvetli ve ikna edebilme kabiliyetine sahipse, seçmeni dinliyor ve çözüm odaklı yaklaşıyorsa, hoşgörülü bir yaklaşım sergiliyorsa, mütevazı bir seçim çalışması yürütüyorsa, halktan aldığı mesaj, dilek ve istekleri önemsiyorsa seçmenin nazarında doğru bir aday olarak görülmektedir. Seçmen özellikle adayın hitap gücü ve etkileyici üslubunu da önemsemektedir. Çünkü seçmen aday tarafından ikna edilmeyi beklemekte, adayın yapacağı her türlü faaliyet ve oluşturacağı her türlü projenin imkanlar dahilinde olduğunu görmek istemekte, problemlerin, kriz ve kargaşanın üzerinden nasıl ve hangi yollarla geleceğini

direkt olarak adayın kendisinden duymak istemektedir.

Seçmenin genel olarak adayı, kazanma ihtimaline yönelik desteklemediği analiz edilmiştir. Bu sebeple seçmenin, adayın ortaya koyacağı faaliyet, göstereceği emek ve yürüteceği çalışma sırasındaki tavrı, tutumu ve eylemi göz önünde bulundurarak hareket ettiği belirlenmiştir.

Seçmen, tercih edeceği yerel yöneticinin yenilikçi olmasını istemekte ve ikamet ettiği şehrin veya ilçenin kalkınmasını ve ilçesi için planladığı faaliyetleri görmek istemektedir. Çünkü seçmen için yalnızca temel ihtiyaçlar değil aynı zamanda şehrin ihtiyaçları da önem arz etmektedir. Bu sebeple seçmen, adayın yenilik konusundaki çabasına da dikkat etmekte, yeni fikir ve projelerin ilçeyi canlandıracağına inandığı için siyasal katılımını bu olgulara göre belirlemektedir.

Seçmenlerin davranışları yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Özellikle 35-50 yaş arası seçmen grubu diğerlerine göre seçim konusunda birçok tecrübeye sahip olan, il ve ilçe bazında birçok deneyim ve gözlemlerle birlikte dönemselsel olarak hem en iyi hem de en kötü durumları analiz eden ve hizmet sunumları konusunda kapsamlı bilgiye sahip olan vatandaşlardan oluşmaktadır.

Seçmenlerin siyasal katılımı konusunda cinsiyet değişkeninin önemli bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir. Bu durum kadın ve erkek seçmenlerin genel olarak tüm adaylardan aynı beklenti içerisinde olduğu ve buna göre siyasal katılım gösterdiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Seçmenlerin aile, arkadaş ve yakın çevresi onların siyasal yönelimlerini etkileyen önemli bir faktör olarak görülmemektedir. Bu sebeple seçmenin, kendi kişisel deneyimleri, hayat tecrübesi, kendi araştırma yöntemleri ve gözlemleriyle birlikte siyasal katılımına yön verdiği için, aile, yakın arkadaş ya da çevresiyle olan bağlantısında siyasi yönelimini etkileyecek herhangi bir unsurun bulunmadığı şeklinde değerlendirilmiştir.

Parti liderlerinin üslubu ve eylemleri seçmenin siyasal katılımında önemli bir faktör olarak belirlenmiştir. Öyle ki, lider nefret söylemleriyle birlikte başladığı her konuşmasında seçmenin tepkisiyle karşılaşmaktadır. Seçmenin ayrıştırıcı bir dilden hoşlanmadığı ve dilin siyasal katılım bakımından önemine vurgu yaptığı, bu sebeple aday tarafından verilen her vaadin, yapılacak her çalışma ve projenin bu yolla anlam kazanacağı düşünülmektedir.

Küreselleşmenin ve teknolojik gelişmelerin sürekliliği sebebiyle dünyanın herhangi bir yerinde yaşanan olay ve olguları öğrenmemiz kaçınılmazdır. Dolayısıyla tüm dünyada yerel yönetim ya da yerel demokrasi adına saha çalışmaları ve araştırmalarından elde edilen veriler ortaya kondukça seçmen, daha çok bilinçlenmekte ve siyasal katılım konusunda deneyim kazanmaktadır.

Seçmen, seçim sürecinde siyasal katılım mekanizmaları arasından yalnızca oy verme davranışı ile seçimi yönetmemekte, aile, yakın çevre, parti liderleri, ilçe parti yönetimleri gibi olgulardan etkilenmemektedir. Seçmen oy tercihini belirlerken öncelikle adayın kişiliği, tavrı ve eylemlerini göz önünde bulundurmaktadır. Seçmenin eğitim durumu yerel seçimlerde siyasal katılımı büyük ölçüde etkilemekte, seçmen, sorunların yalnızca kendi şartlarını kısıtlamasına bakmadan tüm ilçeyi ilgilendiren konuları mesele olarak görmekte ve buna bağlı olarak siyasal katılım ve oy verme davranışını belirlemektedir.

Kaynakça

Akgün, B. (2000), “Türkiye’de Seçmen Davranışı: Partizan Tutumlar, İdeoloji ve Ekonomik Faktörlerin Oy Vermeye Etkisi”. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, 1(4), 75-92.

Aksu, H. ve Kurtuluş, H. (2011), “Yerel Temsil ve Katılım Açısından Sivas Belediye Meclisi”. Türk İdare Dergisi, (470), 114-132.

Aydın, A. (2019), “Olumlu ve Olumsuz Manası ile Siyasal Katılım Türlerinin İncelenmesi”. Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 10(17), 2123-2138.

Aydın, A. (2019), “Siyasal Katılım Araçları Üzerinden Yerel Düzeydeki Katılımın İncelenmesi”. Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi, 10(25), 395-403.

Aykaç, B. (2003) ,“Türkiye’de Kamu Yönetiminin Küçültülmesi, Yerel Yönetimler ve Yerel Demokrasinin Açmazları”. B. Aykaç ve H. Kavruk (Ed.), Kamu Yönetimi: Seçme Yazılar İçinde, Ankara, 5-20.

Baloi, J. (2019), “TheVote of Silence: The Problem of Absention in Municipal Electionsin Mozambique”. Budapest International Researc hand Critics Institute (BIRCI-Journal): Humanities and Social Sciences, 2(3), 89-103.

Bagenholm A ve Charron N. (2020), “Accountableor Untouchable? Electoral Accountability in Romanian Local Elections”. Electoral Studies 66(1), 21-38.

Başkan, E., Yılmaz, V. ve Arı, E (2015), “Seçmen Oy Verme Davranışlarının Betimlenmesi İçin Bir Yapısal Eşitlik Model Önerisi: Yalova İli Mahalli İdareler Seçimi Örneği”. Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi, 7(3), 1-17.

Boyraz, E. (2017), “Seçmen Kimdir, Ne İster? Yerel Seçimlerde Seçmen Pazarının Bölümlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma”. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 1-27.

Beren, Fatih. (2013), “Seçmen Tercihine Etki Eden Faktörler ve Seçim Güvenliği: Şanlıurfa İli Örneği”. Akademik İncelemeler Dergisi, 8(1), 191-214.

Bulut, Y. ve Tanyıcı, Ş. (2008), “Türkiye’de Belediye Meclis Üyelerinin Temsil Ediciliği:

Erzincan Örneği”. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (21), 171-193.

Burnett CM ve Kogan V. (2016), “Çukurların Siyaseti: Yerel Seçimlerde Hizmet Kalitesi ve Geriye Dönük Oylama”. Siyaset Dergisi Harvard Datavers, 79(1), 302-314.

Çelik, A. (2005), “Belediye Başkanlarının Geçici Olarak Görevden Uzaklaştırılması Üzerine Bir Çalışma”. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 4(14), 145-159.

Çetin, M. Ve Coşkun, B. (2019), “Yerel Seçimlerde Seçmen Davranışını Etkileyen Faktörler: Muş Örneği”. Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7(6), 241-255.

Doğan, A. ve Göker, G. (2015), “Yerel Seçimlerde Aday Faktörü: Elâzığ Seçmeninin Aday Profili Beklentileri Üzerine Bir Araştırma”. Fırat Üniversitesi Harput Araştırmaları Dergisi, 11(2), 43-59.

Dursunoğlu, İsmail. (2017), “Sosyal Medya ve Siyasal Davranış İlişkisi”. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 22(15), 1579- 1585.

Düzenli, K. (2020), “Tek Parti İdaresinden 12 Eylül 1980’e Yerel Siyasetin Değişimini Belediyeler Üzerinden Okumak: Merkezi Yönetime Yardımcılıktan Toplumcu Belediyeciliğe”. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (45), 222-249.

Ejdus, F. (2013), “Municipal Elections in Northern Kosova: Towards a New Balance”. Central European Policy İnstitute, 4-13.

Elmi, B. (2016), “Voter Behaviour in Somaliland”. Academi For Peaceand Development, Hargeisa, 11-47.

Eriş, V. ve Akıncı, A. (2019), “21.Yüzyıl Demokrasilerinde Siyasal Katılım: Türkiye Örneği”. Uygulamaları Sosyal Bilimler Dergisi, 3(2), 35-55.

Eroğlu E ve Avcı E. (2021), “Yerel Seçimlerde Hizmet Kalitesi ve Vergilerin Seçmen Tercihine Etkisi: Çanakkale Belediyesi”. 8(2), 201-217.

Erten, Metin. (1999), Nasıl Bir Yerel Yönetim, Birinci Baskı, İstanbul: Anahtar Kitaplar Yayınları.

Eryılmaz, Bilal. (2012), Kamu Yönetimi, Beşinci Baskı, Kocaeli: Umuttepe Yayınları.

Görücü, V. (2021), “Katılımı Etkileyen Faktörler ve Katılım Yolları”. HKÜHFD, 11(22), 155-202.

Gözler, Kemal. (2018), Türkiye’nin Yönetim Yapısı (T.C. İdari Teşkilatı), Bursa: Ekin Yayınları. Bursa.

Hamilton, H. (2014), “The Municipal Voter: Votingand Nonvotingin City Elections”. American Political Science Review, 65(4), 1135-1140.

Hopkins D ve Pettingill L. (2015), “Büyük Şehir ABD Belediye Başkanlığı Seçimlerinde

Ekonomik Oylama”. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2567294. Son erişim tarihi: 12.11.2022.

İnanç, H. ve Ünal, F. (2006), “İngiltere’de Yerel Yönetimler, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi”. 16, 125-140.

Kavas, Asmin. (2017), “Belediye Hizmetleri ve Seçmen Davranışı İlişkisi Üzerine Bir Araştırma: Ankara Yenimahalle ve Altındağ İlçe Belediyeleri Örneği”. Mülkiye Dergisi, 41(4), 75-112.

Kavruk, Hikmet ve Tatar, Turgut (2010), “Belediye Başkanlarının Görevden Uzaklaştırılmaları ve Başkanlıklarının Yargı Kararı ile Sona Erdirilmesi”. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 59(4), 631-690.

Keleş, R. (2009), Yerinden Yönetim ve Siyaset, İstanbul: Cem Yayınları.

Koçak, Yüksel. (2008), Karşılaştırmalı Yerel Yönetimler, Birinci Basım, Ankara: Orion Yayınları.

Jula, N ve Jula, D. (2011), “Analysis of Municipal Election Outcomes in Romania”. [ERSA Conference Papers ersal1p1256](#), European Regional Science Association.

Mill, J. S. (1963), Hürriyet, (Çeviren: Osman Destel), İstanbul: MEB Yayınları.

Negiz, N. ve Akyıldız, F (2012), “Yerel Seçimlerde Seçmenin Tercihi Üzerinde Aday İmajının Etkisi: Uşak Örneği”. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(15), 171-199.

Özer, M ve Kartal, M (2021), “Yerel Demokrasi ve Katılım: Türkiye İngiltere Üzerinden Bir İnceleme”. Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, 4(3), 509-529.

Pekkaya, M. ve Çavuşoğlu, H. (2016). “Yerel Seçimlerde Genç Seçmenlerin Siyasal Davranışlarına İlişkin Bir İnceleme: Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği”, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 12(29), 17-40.

Pilon, D. (2007), “The Politics of Voting: Reforming Kanada’s Electoral System”. BC Studies.

Poyraz, E (2017), “Yerel Yönetimlerde Siyasal Katılım ve Temsiliyet Sorunsalı Üzerine Bir Değerlendirme: Belediye Meclislerinin Etkinliği”. Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 1(1), 136-146.

Pustu, Y. (2005), “Yerel Yönetimler ve Demokrasi”. Sayıştay Dergisi, (57), 121-134.

Revelli, F. (2017), “Voter Turnout in Italian Municipal Elections, 2002-2013”. Italian Economic Journal 3(2), 151-165.

Roeder O vd. (2015), “Suç Azalmasına Ne Sebep Oldu?”. https://www.brennancenter.org/sites/default/files/analysis/What_Caused_The_

Crime_Decline.pdf. Son erişim tarihi,06.01.2023.

Şehitoğlu, R. ve Çarkçı, A. (2022), “Yerel Siyaset ve Katılımcı Yerel Demokrasi”. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 14(3), 245-260.

Tan, A. ve Baydaş, A. (2017), “Seçmen Özelliklerinin Oy Verme Davranışı Üzerindeki Etkileri. İğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (13), 592-622.

Taydaş, O. (2020), “Seçmenlerin Oy Tercihlerinin Belirlenmesinde Etkili Faktörler ve Aday İmajının Bu Süreçteki Etkisi:31 Mart 2019 Yerel Seçimleri Sivas Örneği”. Erciyes İletişim Dergisi, 129-152.

Tekeli, İ. (1992), “Yerel Yönetimlerde Demokrasi ve Türkiye’de Belediyeciliğin Gelişimi”. Amme İdaresi Dergisi, Cilt 16(2).

Temizel, Metehan (2012), “Türkiye’de Seçmen Davranışlarında Sosyo-Psikolojik Kültürel ve Dinsel Faktörlerin Rolü: Kuramsal ve Ampirik Bir Çalışma”. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü, 136-146.

Turan, H. (2017), “Amerika Birleşik Devletleri’nde Yerel Yönetimler”. International Journal of Education Technology and Scientific Researches, 2(1), 1-19.

Ulusoy, A. ve Akdemir, T. (2017), Mahalli İdareler, Onuncu Baskı, Ankara: Seçkin Yayınları.

Uslu, Z. ve Bozkurt, V. (2017), “Yerel Seçimlerde Seçmen Davranışını Etkileyen Faktörler: Kocaeli Örneği”. International Periodicalforthe Languages, Literature and History of Turkish or Turkic 12(3), 1-18.

Yeboah, E. ve Asamoah, K. (2014), “The Consept of Administrative Responsibility: An Alternate Explanation For Poor Voter Turnout in Local Government Elections Using Emprical Evidence From Techiman Municipality, Ghana”. International Journal of Politics and Good Governance, 5(3), 5-34.

Yıldırım, S. (1993), “Yerel Yönetim ve Demokrasi: Kavramlar, Yaklaşımlar”. T.C. Başbakanlık TOKİ Başkanlığı ve TULA-EMME, İstanbul.

Yılmaz, H. (2022), “Hollanda ve Finlandiya Yerel Yönetimlerinin Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına Göre Değerlendirilmesi”. EURO Politika Dergisi, (13), 58-94.

Yılmaz, H. S. (2005), “Yerel Basının İşlevlerinin, Siyasal Katılım ve Denetim Olguları Açısından Değerlendirilmesi”. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, (21), 111-115.

Extended Summary

Factors Guiding Political Participation in Local Administrations and the Relationship Between Municipality and Voter: A Research on Beşikdüzü Municipality

Purpose of the study

In the study, it is aimed to determine the factors affecting the voters' decision to vote in local elections and to determine the factors that affect the voters' political participation (for example, the political campaign used, the economic, social and cultural factors of the country, the performance of the candidate during the election period, the policies of the party and leaders, the competence of the candidate, loyalty to the party, the identity and identity of the candidate). By analyzing the style, media, mass media, religious understanding, family and close environment, etc.), it is aimed to categorize these factors that affect the voters both the most and those that are affected to a limited extent. The content of the study examines the socio-political and socio-economic characteristics of voters, as well as their attitudes and actions towards political events and phenomena, and the factors that cause them. In the literature review of our research, Trabzon's Beşikdüzü district's perspective on local elections, both in many regions of Turkey and in the world, and the activities carried out, voters' attitudes and attitudes, and political campaign processes were discussed. The study also examined the effects of factors that will mobilize voters, such as mass media, media and opinion polls, on their political participation, and evaluated what has been done and what needs to be done to direct voter behavior.

Research Question

Local elections have important effects on the continuity of political parties and countries. Political parties are obliged to influence the voters because it is very important for political parties to take responsibility for the administrative management of the province or district as a result of the election. In addition, voters will show attitudes and tendencies towards candidates and political parties that they think will benefit them more and receive effective and efficient service. In both developed and developing countries, which manifests itself as a requirement of democracy and tries to maintain its existence, voter political participation is the most important factor that determines the political power as well as affecting the course of political parties in local elections. Voter political participation affects citizens' attitudes and tendencies towards the country's political system and shapes the direction of participation. Before participating in politics, voters make their choices by taking into account many factors such as family, immediate environment, economic, social and cultural situation of the country, ideological factors, religion, ethnicity, the candidate's tendency towards

the public, the candidate's appeal power, and hate speech. The effects of many factors such as gender, age and education, which are the demographic characteristics of the voter, the candidate's attitude, attitude and tendency, the attempt to evolve ethnic identities into a political dimension, party leaders and their discourses, the activities of political parties, mass media and media, along with many variables, are examined. In the theoretical part of the research, it was aimed to clarify the research question of the study by discussing local governments and their types, the concepts of voters, elections and political participation, the relationship between the municipality and the voters and the basic dynamics of voter behavior.

Method of the Study

In the application and method part of the study, the socio-demographic characteristics of the voters residing in Trabzon's Beşikdüzü district were determined and their views on both local democracy and political participation were revealed. Documentary source scanning and observation methods were applied for these findings, and the data collected with the help of participant observation and survey were analyzed as data collection methods.

In the field research, the 2014 and 2019 local elections of Beşikdüzü district were discussed and the voters' political participation was investigated according to various independent variables, which behavior and for what reasons, according to demographic differences. In the field part of the research, a survey was conducted by selecting a total of 751 sample groups for both periods in Beşikdüzü district. Differences in voter behavior between the 2014 and 2019 elections were examined with the questions prepared in the survey.

Findings of the Research

Considering the general results of the survey, it has been determined that the electorate attaches great importance to local elections because they care about issues such as the best management of local government unions and the provision of effective and efficient service, and participation in local elections is higher than national elections. Almost all voters, regardless of their monthly income, act in their own self-interest and do not participate in politics. However, this result does not mean that the electorate is not affected by economic factors. As long as the electorate is affected by economic factors, they show their reaction to the political power and engage in political participation and voting behavior accordingly. Beşikdüzü voters, whether they are affiliated with their party or not, see the wrong attitudes and shortcomings of political parties and their candidates, or when they see that the promises made are not fulfilled, and when the party leaders express hatred. In fact, this factor comes almost first for the voters, while the party remains in the background in this ranking. As a result of the field study, many factors that have a close relationship with education and affect voting behavior and political

participation have emerged. Especially mass media, opinion polls, and perspectives on ethnic and cultural differences attract attention in this ranking. In other words, as the level of education increases, attitudes towards these factors also change. For example; Results have emerged that as the education level of voters increases, they are not influenced by mass media and do not attach much importance to public opinion polls. Because the voters think that the organs and mass media that reflect these factors act in cooperation with the political power, that they establish a relationship of interest with each other, and that these activities are the most important means of directing society.

It seems that previous research has been analyzed around a few factors and has not addressed other factors. However, the research conducted in this study evaluates the findings by considering all the factors affecting the political participation of voters. For this reason, it is thought that this research, which is a result of field research and literature review, will contribute to future research.